

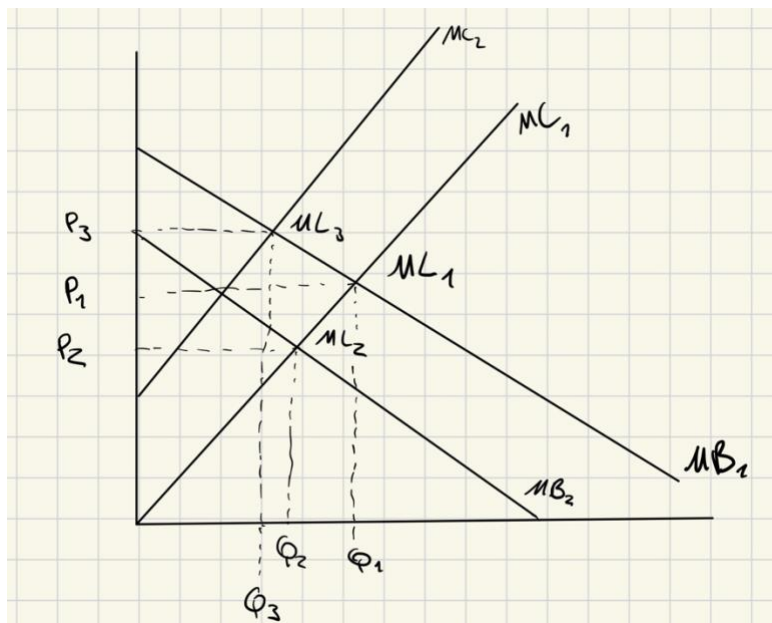
1.1 Efterspørgslens indkomstelasticitet er altid negativ.

Falsk, efterspørgslens indkomstelasticitet angiver, approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%. En negativ indkomstelasticitet beskriver således et scenarie, hvor den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger.

Dette gælder for inferiøre varer, men ikke for normale goder, og da udsagnet påstår, at det er tilfældet for alle goder, er udsagnet falsk.

1.2 Hvis vi observerer, at prisen er steget og den omsatte mængde er faldet på et marked med fuldkommen konkurrence, så må det skyldes, at efterspørgslen er faldet.

Falsk, hvis efterspørgslen falder, og udbuddet forbliver det samme, vil man opleve et fald i pris og omsat mængde i ligevægt. Dette er vist nedenfor ved at forskyde MB nedad, hvilket fører til ML_2 , hvor pris og mængde er lavere end i udgangspunktet (ML_1). Hvis udbuddet derimod forskydes opad (pga. f.eks. stigende omkostninger i produktion), vil det resultere i en lavere handlet mængde og en højere pris. Dette er vist ved ML_3 .

1.3 Teorien om kompenserende lønforskelle forklarer, hvorfor jobs med ringe arbejdsvilkår (fx rengøringsassistenter) ofte giver en lavere løn end jobs med attraktive arbejdsvilkår (fx ingeniører).

Falsk. Ifølge teorien om kompenserende lønforskelle, bør jobs med ringere arbejdsvilkår modtage en højere løn, da arbejdstagere ellers ikke ville tage jobbet. Hvis lønnen således var den samme for jobs med ringe arbejdsvilkår og jobs med bedre arbejdsvilkår ville arbejdstagere, alt andet lige, vælge de jobs med mere

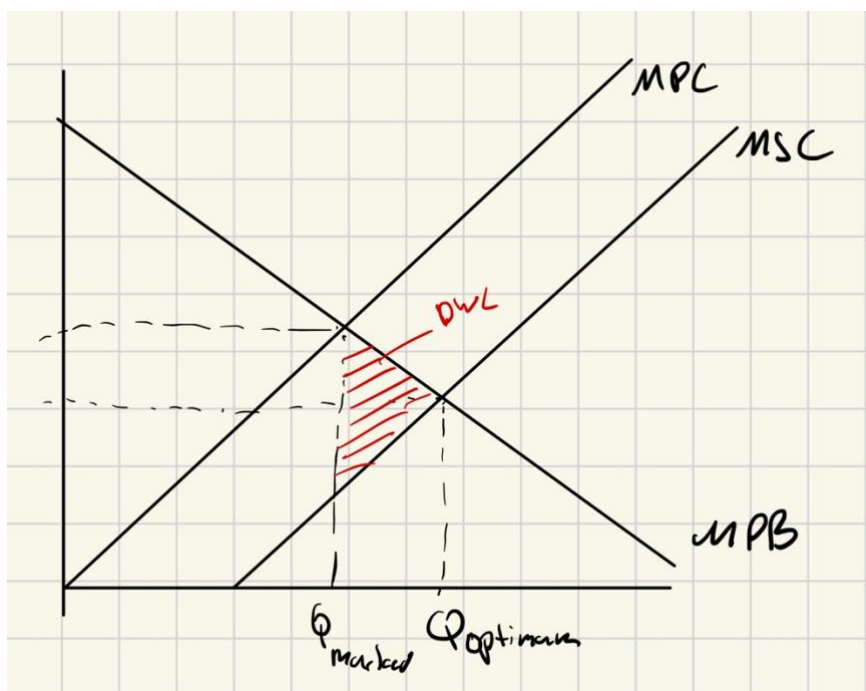
attraktive vilkår. Isoleret set ville teorien således forudse, at jobs med ringere arbejdsvilkår (f.eks. rengøringsassistenter) ville give en højere løn end mere 'behagelige' jobs (f.eks. økonomer).

Det er i praksis ikke tilfældet, hvorfor denne teori ikke er egnet i den sammenhæng og lønforskellene da i højere grad kan forklares ud fra humankapital m.m.

1.4 Hvis produktionen af en vare er forbundet med positive eksternaliteter, så er markedsligevægten inefficent.

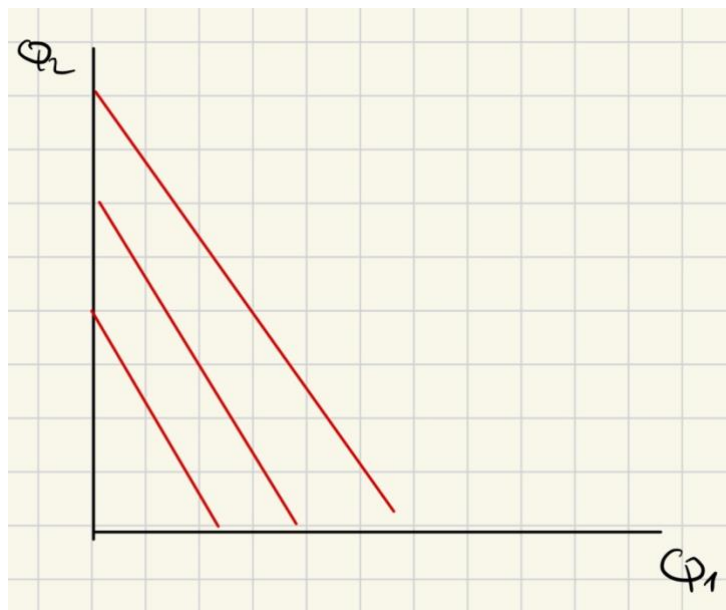
Sandt, da aktørerne på markeder handler efter deres egen opfattede marginale omkostninger (MPC) og ikke samfundets marginale omkostninger (MSC), vil ligevægten ikke være efficient (velfærdsmaksimerende), idet der vil være underproduktion og velfærden ville kunne øges med ved en højere produktion.

Et eksempel herpå kunne være en virksomhed, der som led i produktionen planter træer, der indsamler CO₂. Virksomheden vil tilrettelægge deres produktion ud fra deres oplevede omkostninger, herunder ved at plante træer, og ikke tage højde for, at deres *reelle* samfunds-omkostninger er lavere, fordi produktionen medfører positive eksternaliteter i form af CO₂ reduktion. Dette er vist nedenfor. Her er $MPC > MSC$, og idet virksomheden handler efter MPC vil markedsligevægten ende i Q_{marked} , fremfor $Q_{optimum}$, svarende til, at der opstår et DWL som illustreret med den røde trekant. Den samlede velfærd ville altså kunne øges ved at øge produktionen frem til det punkt, hvor samfundets marginale omkostninger svarer til den marginale betalingsvillighed for varen. Ligevægten er derfor inefficent.

1.4 Indifferenskurverne for to varer, som er perfekte substitutter, kan illustreres som rette linjer i et diagram med forbruget af den ene vare ud af 1.-aksen og forbruget af den anden vare ud af 2.-aksen.

Sandt, varer der er perfekte substitutter er kendetegnet ved, at forbrugeren er indifferent mellem, hvilken af de to varer, vedkommende vil vælge. Det kunne f.eks. være at forbrugeren var indifferent mellem at drikke 1 øl a 500 ml eller 2 øl a 250 ml fra samme producent. Da indifferenskurver netop illustrere de varebundter, som forbrugeren er indifferent mellem, må det gælde, at indifferenskurverne for perfekte substitutter må se ud som i opgaven. Dette gælder da det marginale bytteforhold (MRS) mellem de to goder er konstant, da er perfekte substitutter, hvorfor indifferenskurverne må være lineære negativ hældning, som vist nedenfor.

1.6 Udbuddets egenpriselasticitet er altid negativ.

Falsk. Udbuddets egenpriselasticitet er et mål for den udbudte mængdes prisafhængighed og er defineret som:

$$\epsilon_s = \frac{\% - \text{ændring i udbudt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

I praksis gælder det da ofte, at den udbuddets egenpriselasticitet ofte er positivt svarende til, at en procentvis (positiv) ændring i prisen vil medføre en procentvis stigning i en udbudte mængde. Dette kaldes også 'loven om stigende udbud'.

1.7 Hvis en vare er ikke-ekskluderbar, så vil markedsligevægten altid være efficient.

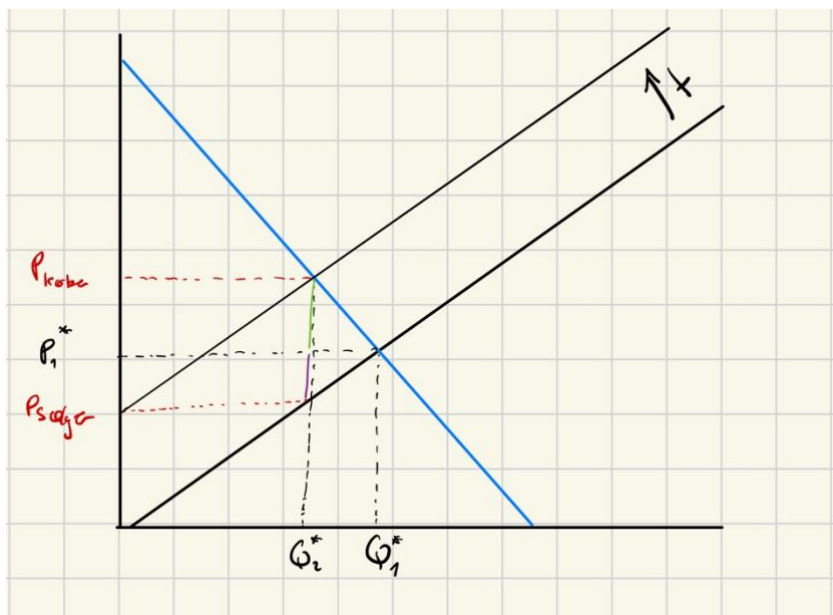
Falsk. Hvis en vare er ikke ekskluderbar, vil det omvendt gælde, at markedsligevægten oftest ikke er efficient. Det kan forklares ud fra gratistproblemet, der beskriver, at personer vil have et incitament til at benytte et gode uden at betale for det, hvis det er ikke ekskluderbart.

Det betyder, at virksomheder vil have svært ved at få dækket deres omkostninger vil produktionen, og derfor ofte ikke vil udbyde varen. Der vil således være en stor sandsynlighed for, at der ikke vil være noget udbud, selvom der eksisterer forbrugere, der har en høj betalingsvillighed for varen. Markedsligevægten (hvis der er nogen produktion), er således ikke effektiv.

I praksis er ovenstående også årsagen til, at ikke ekskluderbare goder (stabilt klima, lov og orden m.m.) oftest udbydes af det offentlige eller i høj grad subsidieres.

1.8 Hvis man indfører en skat på banker, så rammer skatten kun bankerne.

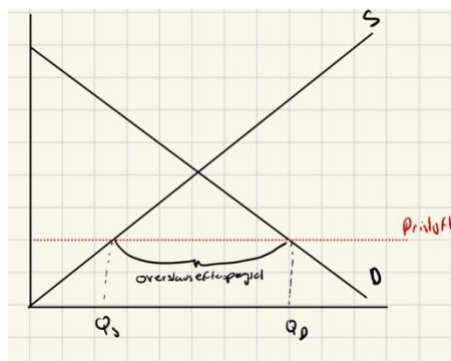
Falsk. Skatteincidensen afhænger ikke af, hvem der rent formelt pålægges skatten, men er i stedet afhængigt af elasticiteten på hhv. efterspørgsel- og udbudssiden. Det gælder således, at skatten primært betales af en side af markedet, der er mest uelastisk. Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet).

1.9 Indførelsen af et bindende prisloft vil give nogle købere incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet.

Sandt, hvis der indføres et bindende prisloft betyder det, at markedsprisen for godet er højere end prisloftet. Derfor vil der opstå overskudsefterspørgsel som vist nedenfor.

I praksis vil det medføre, at nogle købere har incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet. Det gælder, da køberne har en reservationspris, der er højere end prisloftet. Disse købere vil således tilbyde at købe varen til en pris, der er under deres reservationspris, men højere end prisloftet.

Eksempler herpå er markedet for kolonihaver, hvor der er fastsat et prisloft, der er lavere end markedsprisen, hvilket i praksis fører til, at nogle købere betaler penge under bordet til sælgere.

1.10 For en monopolist er marginalindtægterne ved salg af en vare lavere end prisen på varen.

Sandt. En monopolist er kendetegnet ved at være eneudbyder på et marked uden nære substitutter. Marginalindtægterne beskriver således, hvor meget de samlede indtægter øges, når produktionen og salget øges med en enhed.

Idet monopolisten er den eneste sælger på markedet vil virksomhedens afsætningskurven være en aggregerede efterspørgselskurve, der som oftest har negativ hældning. Derfor bliver monopolisten nødt til at sænke prisen, hvis han ønsker at afsætte flere enheder. Det betyder:

- 1) Monopolisten øger sin omsætning, da virksomheden sælger flere enheder til prisen P (positiv effekt)
- 2) Monopolisten er nødsaget til at sænke prisen på alle de øvrige enheder, som havde været solgt i forvejen (negativ effekt)

Da (1) netop er prisen (den positive effekt), men effekt (2) er negativ gælder det, at monopolistens marginalindtægter ved salg af en vare, er lavere end prisen på varen.

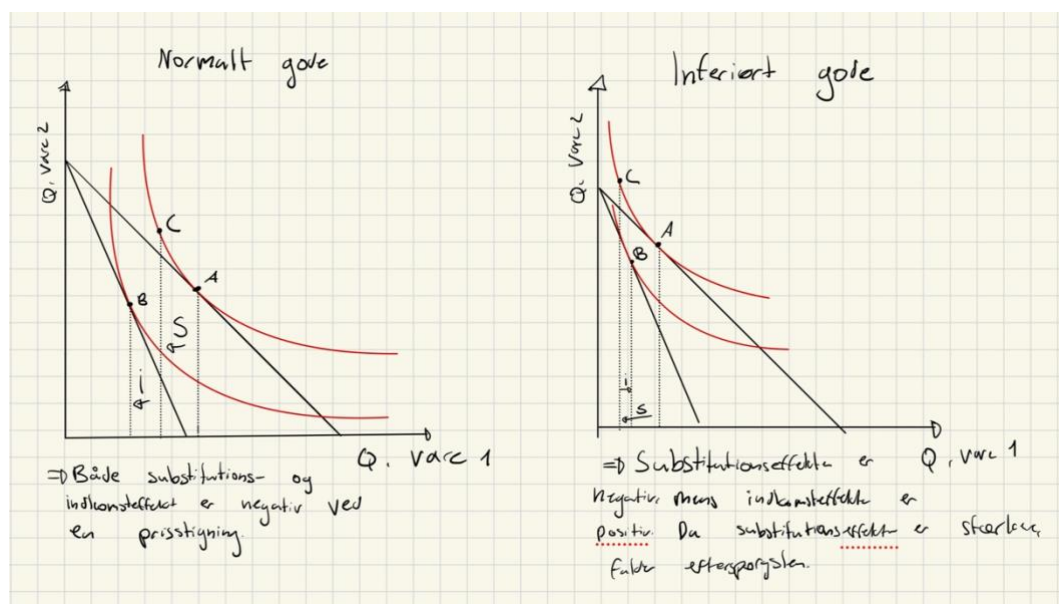
OBS: Ovenstående har antaget, at monopolisten IKKE kan prisdiskriminere perfekt. Hvis monopolisten kunne dette, ville udsagnet være falsk, da monopolistens marginalindtægter her netop ville være lig med prisen på varen.

1.11 Ved en prisstigning på en vare vil substitutionseffekten trække nedad i forbrugernes efterspørgsel efter varen, mens indkomsteffekten vil trække opad.

Falsk, ved en prisstigning på en vare vil substitutionseffekt trække entydigt nedad i forbrugerens efterspørgsel efter varen, mens indkomsteffekten kan trække nedad eller opad, afhængigt af, hvilken type gode, der er tale om. Da:

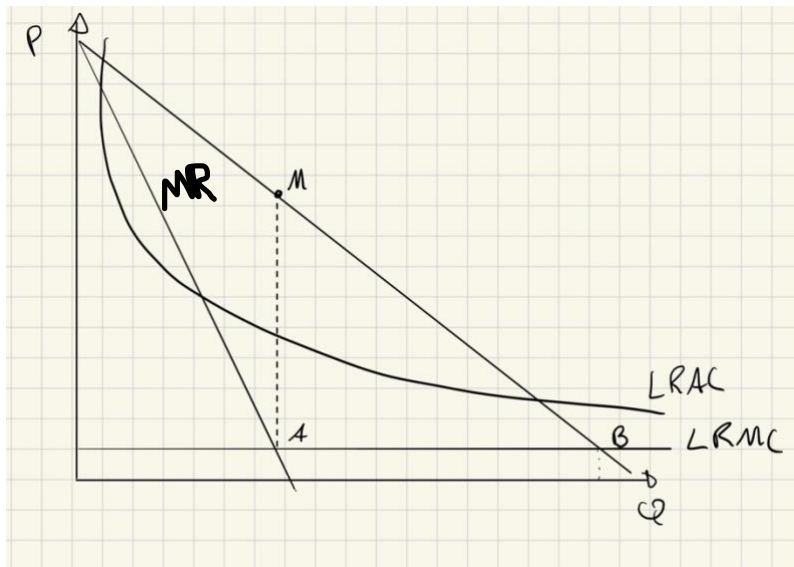
- 1) En prisstigning på en vare vil medføre, at forbrugeren, alt andet lige, substituere denne vare med andre varer (negativ effekt)
- 2) En prisstigning på en varen vil medføre, at forbrugerens reele indkomst er faldet, hvorfor forbrugeren vil forbrugere mindre af denne vare, hvis der er tale om et normalt gode (negativ effekt). Hvis der derimod er tale om et inferiørt gode, vil forbrugeren forbruge mere af godet, når personens indkomst er faldet (positiv effekt).

Dette er illustreret nedenfor:

1.12 For et marked med naturligt monopol, hvor der er en stor etableringsomkostning og en konstant, lille grænseomkostning forbundet med produktion af varen, vil det give et velfærdsmæssigt optimalt udfald, hvis en enkelt virksomhed gives monopol på produktion af varen med ret til frit at vælge pris og mængde.

Falsk (ikke generelt sandt). For et marked med naturligt monopol, hvor der er en stor etableringsomkostning og en konstant, lille grænseomkostning forbundet med produktionen af varen (f.eks. togdrift eller elnet), vil det ikke nødvendigvis give det velfærdsmæssig optimale udfald, hvis en enkelt virksomhed gives monopol på produktionen af varen med ret til frit at vælge pris og mængde. Det fremgår af nedenstående figur, hvor en tænkt efterspørgselskurve er indtegnet:

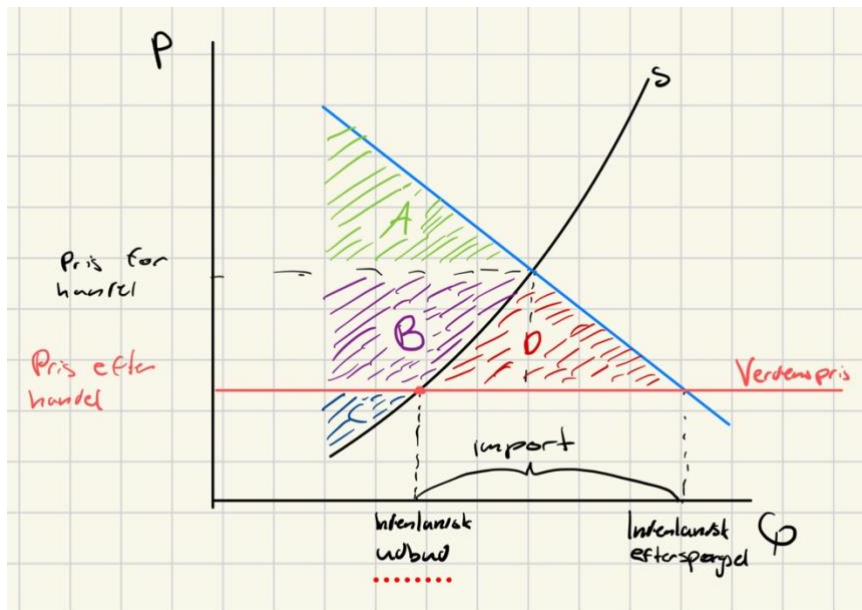

For mens det gælder, at det er velfærdsmæssigt bedre at give en enkelt virksomhed monopol, end at gennemtvinge, at $P = LRMC$, da virksomheder i et sådant tilfælde ikke er aktive på markedet, idet de taber penge ($LRAC > LRMC$). Som følge af dette ville den samlede velfærd være 0, hvilket ikke er samfundsmæssigt optimalt. Hvis man derimod tildeler en virksomhed monopol, vil denne virksomhed profitmaksimere og producere mængden, hvor $LRMC = MR$ (punktet A) til prisen M. I Dette tilfælde vil den samlede velfærd være givet ved trekanten, der afgrænser af andenaksen og B, minus trekanten ABM. Der vil altså opstå et DWL givet ved trekanten ABM, hvilket ikke er optimalt, men bedre end ingen produktion.

En måde at eliminere dette dødvægtstab på er at indføre et bindende prisloft givet ved prisen, der fremkommer ved skæringen af LRAC- og efterspørgselskurven. Dette vil i praksis være svært, men hvis implementeret vil det øge velfærden fra det niveau, som fremkom ved at lade monopolisten sætte mængde og pris, hvorfor udsagnet er falsk.

1.13 Hvis et land ved åbning for samhandel med udlandet bliver importør af en vare, så vil de indenlandske producenter af varen tabe ved åbningen i hvert fald i en overgangsperiode

Sandt, hvis et land ved åbning for handel med udlandet bliver importør af en vare, må det gælde, at den indenlandske pris er højere end prisen på verdensmarkedet. Derfor vil de indenlandske producenter af varen tabe velfærd (på kort sigt), mens den samlede velfærd stiger. Dette er illustreret nedenfor:

Velfærdsændringerne er da:

	Før handel med udland	Efter handel med udland	Ændring
CS	A	A+B+D	+(B+D)
PS	B+C	C	-B
TS	A+B+C	A+B+C+D	+D

På lang sigt vil de indenlandske producenter dog kunne blive mere produktive eller omlægge deres produktion til andre sektorer, hvor de er bedre stillet, hvorfor deres initiale velfærdstab kan forsvinde på lang sigt.

1.14 Et Giffengode er også et inferiørt gode.

Sandt. Et Giffen gode er per definition et gode, der under bestemte forhold bryder loven om faldende efterspørgsel, svarende til, at en stigning i prisen medfører en stigning i efterspurgt mængde. Hvis prisen på et gode stiger, vil substitutionseffekten, alt andet lige, trække forbruget 'nedad'. Det må altså nødvendigvis gælde, at indkomsteffekten 'trækker' stærkere i den modsatte retning (positiv) og dermed får den samlede efterspurgte mængde til at stige. Da et gode, hvor mindre indkomst medfører større efterspurgt mængde netop er et inferiørt gode, er udsagnet derfor sandt.

1.15 Hvis egenpriselasticiteten i et punkt på efterspørgselskurven er (numerisk) større end 1, vil en prisstigning herudfra indebære større omsætning.

Falsk. Efterspørgslens egenpriselasticitet er defineret som:

$$\epsilon_D = \frac{\% \text{ - ændring i efterspurgt mængde}}{\% \text{ - ændring i pris}}$$

Hvilket betyder, at en egenpriselasticitet (numerisk) større end 1 medfører, at en procentvis ændring i pris fører til en større procentvis ændring i efterspurgt mængde. En prisstigning i et sådant punkt vil altså føre til lavere, og ikke større, omsætning.

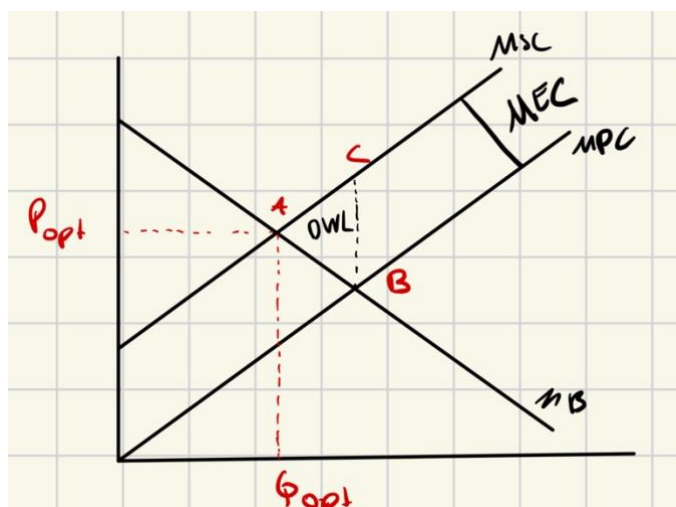
1.16 En virksomheds gennemsnitlige totale omkostninger vil for et givet produktionsniveau være lavere på kort sigt end på langt sigt.

Falsk, en virksomheds gennemsnitlige totale omkostninger (ATC) vil ikke være lavere på kort end på lang sigt. Det gælder, da virksomheden på lang sigt kan nå at tilpasse alle sine produktionsinput, da ingen omkostninger er faste. Virksomheden kan således løbende optimere, kopiere konkurrenternes produktion, og generelt opnå højere produktivitet. I særlige tilfælde vil virksomhedens ATC være de samme på kort og lang sigt, men generelt sjældent højere, fordi virksomheden på lang sigt jo netop kan fortsætte med samme produktionsapparat som på kort sigt.

1.17 Når man opgør velfærdseffekten af en Pigou-afgift, der regulerer en forurening, skal afgiftens dødvægtstab ikke modregnes i gevinsten ved reduceret forurening.

Sandt. På det uregulerede marked, vil optimum findes i punktet B. Her vil der blive gennemført handler mellem Q optimum (A) og Q marked (B), som samlet set giver et samfundsmæssigt underskud, når de eksterne omkostninger medregnes. På det uregulerede marked vil der således opstå et nettounderskud (markeret som DWL) givet ved trekanten ABC.

Efter indførslen af Pigou skatten, vil udbudskurven forskydes opad med MEC, og skære MB-kurven i det sociale optimum (A). I dette punkt, vil handlerne med negativ velfærdseffekt ikke gennemføres. Pigou afgiften fortrænger således de underskudgivende handler, og fjerner dermed ikke nogle, samlet set, overskudsgivende handler. Dødvægtstab af skatten skal således ikke modregnes i gevinsten ved reduceret forurening.

1.18 Hvis krydspriselasticiteten mellem to varer er negativ, så vil de to varer være substitutter.

Falsk. Krydspriselasticiteten mellem to varer er et mål for, hvor meget efterspørgslen efter vare A ændrer sig, når prisen på vare B stiger med en procent. Altså:

$$\epsilon_{CP} = \frac{\% - \text{ændring i efterspørgslen efter vare A}}{\% - \text{ændring i prisen på vare B}}$$

En negativ krydspriselasticitet vil således sige, at en positiv ændring i prisen på vare B vil medføre et fald i efterspørgslen efter vare B og vice versa, hvilket netop er kendetegnet for komplementære goder og ikke substitutter. To varer er da defineret som substitutter, hvis en prisstigning på den ene vare, vil medføre en stigning i efterspørgslen efter den anden og vice versa. Krydspriselasticiteten for substitutter er således altid positiv.

1.19 Et marked under fuldkommen konkurrence er kendetegnet ved, at én virksomhed fastsætter markedsprisen.

Falsk. Et marked under fuldkommen er kendetegnet ved, at alle aktører (dvs. både sælgere og købere) på markedet er pristagere og dermed ikke kan påvirke prisen. Den enkelte aktør tager således prisen for givet.

Hvis en virksomhed fastsætter prisen vil der således være tale om monopol, og ikke et marked under fuldkommen konkurrence.

1.20 En profitmaksimerende virksomhed vil vælge at producere en mængde, hvor det gælder, at dens marginalomkostninger (MC) er lig med dens marginale indtægter (MR).

Sandt. Virksomhedens marginale omkostninger (MC) angiver, hvor meget virksomhedens omkostninger stiger, ved at producere en enhed mere, mens de marginale indtægter (MR) beskriver, hvor meget virksomhedens omsætning ændres ved at sælge en enhed mere.

Hvis $MC > MR$ vil det således gælde, at en profitmaksimerende virksomhed vil kunne øge sin profit ved at producere mindre, idet de marginale omkostninger overstiger de marginale indtægter. Tilsvarende vil en profitmaksimerende virksomhed øge sin produktion, hvis $MR > MC$, fordi marginalindtægterne her overstiger omkostningerne og profitten da stiger.

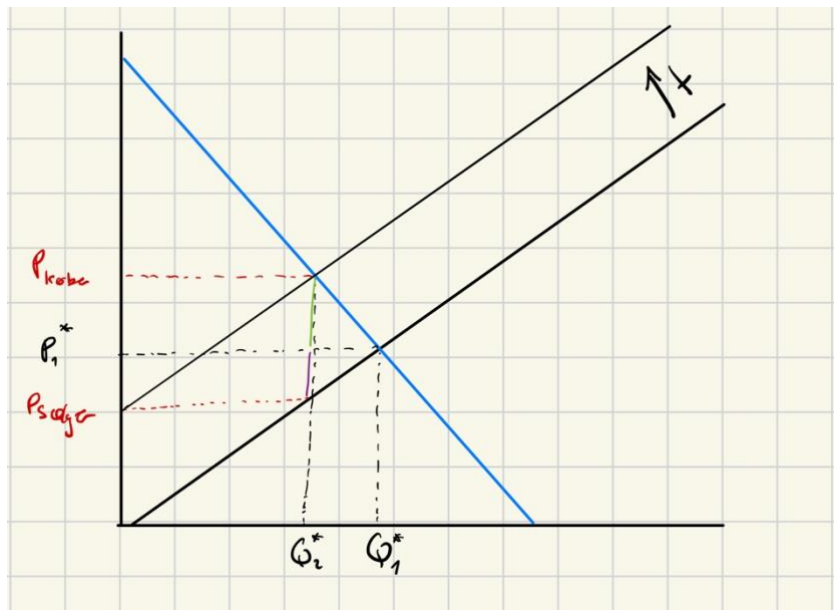
Det optimale punkt er altså, når $MR = MC$.

1.21 Skatteincidensen ved indførelse af en skat vil primært ramme den side af markedet, som er mest inelastisk.

Sandt. Det gælder således, at skatten primært betales af en side af markedet, der er mest uelastisk, fordi denne side af markedet har sværest ved at ændre adfærd på grund af afgiften.

Efterspørgslens egenpriselasticitet angiver således, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, når prisen stiger med 1 procent, mens udbuddets egenpriselasticitet tilsvarende angiver, hvor meget den udbudte mængde ændrer sig, når prisen stiger med 1 procent. Hvis en del af markedet er relativt uelastisk gælder det da, at en prisstigning på 1 procent vil medføre en relativt mindre ændring i hhv. udbud eller efterspørgsel. Altså har denne del af markedet sværest ved at ændre adfærd og betaler da den største del af skatten.

Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne, som sagt, har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet).

1.22 Moralfilosofien utilitarisme tilsiger, at man bør stræbe efter at skabe fuldstændig lighed i samfundet.

Falsk. Utilitarisme er en moralfilosofi, som angiver at magthaverne bør tilstræbe at sikre den størst mulige samlede nytte for alle i samfundet. Man bør således stræbe efter, at "summen" af velfærden for alle individer er så høj som mulig.

Fuldstændig lighed kan kun opnås ved meget markante indgreb i økonomien i form af massiv omfordeling fra rig til fattig. Det ville formentlig bl.a. kræve, at alle indkomster blev beslaglagt af staten (svarende til en indkomstskat på 100%), og at provenuet blev fordelt helt lige ud til alle individer.

En så høj skat ville betyde, at en stor del af incitamentet til at arbejde ville forsvinde. Tilsvarende ville ske for at starte en virksomhed, tage en uddannelse, investere i maskiner, gøre sig umage og gøre en ekstra

indsats på arbejdet osv. Hvis alle fik det samme uanset indsats, så ville der således være langt mindre samlet velfærd at dele ud af til borgerne. Man ville således kunne øge den samlede velfærd ved at tillade en vis ulighed, for derved at sikre bedre incitamenter.

Det kan tilføjes, at utilitarisme dog giver argumenter for en vis omfordeling. Hvis der er aftagende marginalnytte af indkomst, så vil man kunne øge samlede velfærd ved at beskatte de højeste indkomster (som vil have et begrænset nyttetab af at afgive fx de marginale 100.000 kr.) og omfordele det til personer med lav indkomst (som vil have en betydelig nyttegevinst af at få 100.000 kr.), idet man dog samtidig skal tage højde for, at beskatningen vil forringe incitamentene til at arbejde mv. og derved forårsage, at den samlede indkomst i samfundet vil falde.

1.23 Hvis to varer er substitutter, så vil deres krydspriselasticitet altid være mindre end -1.

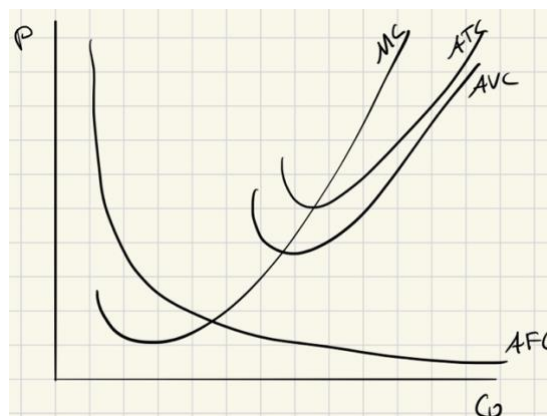
Falsk. Krydspriselasticiteten mellem to varer er et mål for, hvor meget efterspørgslen efter vare A ændrer sig, når prisen på vare B stiger med en procent. Altså:

$$\epsilon_{CP} = \frac{\% - \text{ændring i efterspørgslen efter vare A}}{\% - \text{ændring i prisen på vare B}}$$

To varer er da defineret som substitutter, hvis en prisstigning på den ene vare, vil medføre en stigning i efterspørgslen efter den anden og vice versa. Krydspriselasticiteten for substitutter er således altid positiv, idet en stigning i prisen på vare B vil føre til en højere efterspørgsel efter vare A, da forbrugeren netop substituerer goderne. Udsagnet er altså falsk.

1.23 En virksomheds gennemsnitlige faste omkostninger afhænger ikke af produktionens størrelse.

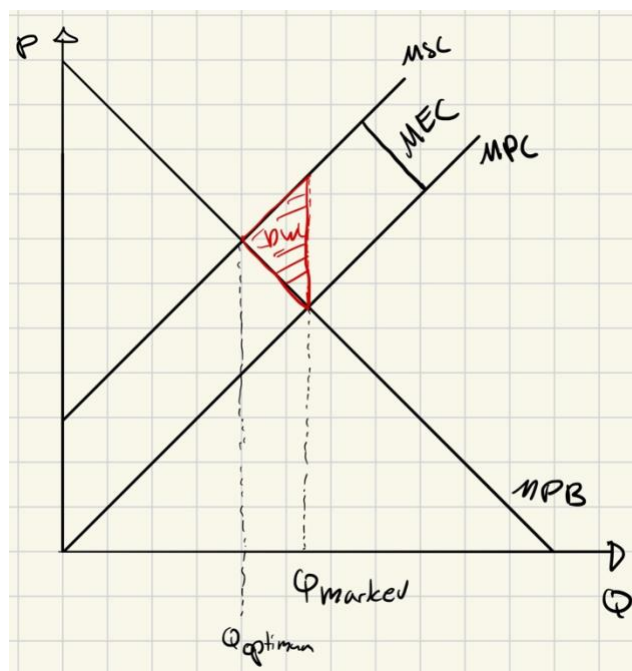
Falsk. Virksomhedens faste omkostninger er defineret som de omkostninger, der ikke afhænger af produktionens størrelse. De gennemsnitlige faste omkostninger er således et mål for, hvor meget de faste omkostninger udgør ved et givent produktionsniveau og fremkommer ved at dividere de faste omkostninger med Q. Når produktionen bliver tilpas stor, vil de gennemsnitlige faste omkostninger da konvergere mod 0. Dette kan også ses nedenfor, hvor virksomhedens omkostningsbillede er gengivet.

1.24 Produktionen og forbruget af en vare er ikke efficient i den frie markedsligevægt, hvis der er negative eksternaliteter forbundet med produktionen af varen.

Sandt. Da aktørerne på markeder handler efter deres egen opfattede marginale omkostninger (MPC) og ikke samfundets marginale omkostninger (MSC), vil ligevægten ikke være efficient (velfærdsmaksimerende), idet der vil være overproduktion og velfærden kunne være større, ved mindre produktion.

Et eksempel herpå kunne være en virksomhed, der som led i produktionen udvinder spildevand, der forurener en flod. Virksomheden vil tilrettelægge deres produktion ud fra deres oplevede omkostninger, og ikke tage højde for, at deres *reale* samfunds-omkostninger er højere, fordi produktionen medfører negative eksternaliteter i form af forurening reduktion. Dette er vist nedenfor. Her er $MPC < MSC$, og idet virksomheden handler efter MPC vil markedsligevægten ende i Q_{marked} , fremfor $Q_{optimum}$, svarende til, at der opstår et DWL som illustreret med den røde trekant. Den samlede velfærd ville altså kunne øges ved at mindske produktionen frem til det punkt, hvor samfundets marginale omkostninger svarer til den marginale betalingsvillighed for varen. Ligevægten er derfor inefficent.

1.25 En profitmaksimerende virksomhed bør ansætte arbejdskraft til det punkt, hvor arbejdskraftens marginalprodukt er maksimalt.

Falsk. Virksomheden bør ansætte arbejdskraft indtil det punkt, hvor værdien af marginalproduktet er lig med lønnen.

Værdien af marginalproduktet er lig prisen på virksomhedens output ganget med arbejdskraftens marginalprodukt. Marginalproduktet angiver, hvor meget produktionen øges, hvis der anvendes én yderligere enhed arbejdskraft. Når dette ganges med prisen, får man således stigningen i virksomhedens

indtægter som følge af én yderligere enhed arbejdskraft, kaldet værdien af marginalproduktet. Hvis værdien af marginalproduktet er større end lønnen, så øges virksomhedens profit når mængden af arbejdskraft øges, og det kan derfor svare sig at gøre dette. Når værdien af marginalproduktet omvendt er lavere end lønnen, så vil virksomheden tabe penge ved at hyre mere arbejdskraft, og den bør derfor reducere den anvendte mængde arbejdskraft.

Den optimale produktion er således i det punkt, hvor værdien af marginalproduktet er lig med lønnen. Det er muligt at lønnen er så høj, at det slet ikke kan betale sig at producere.

1.26 For offentlige goder udledes den aggregerede efterspørgselskurve ved vandret addition af de individuelle efterspørgselskurver.

Falsk. Den aggregerede efterspørgselskurve for offentlige goder findes ved *lodret* og ikke vandret addition. Dette gælder, da et offentligt gode er ikke rivaliserende og ikke ekskluderbare, hvorfor den aggregerede efterspørgselskurve er summen af de enkelte MB-kurver i prisdimensionen (lodret).

Hvis man f.eks. forestiller sig to personer, der bor på en vej og hver især har en betalingsvillighed på 40 for at få vejen fejlet. Da gadefejningen er ikke ekskluderbart og ikke rivaliserende vil den aggregerede efterspørgselskurve være summen begge personers betalingsvillighed altså 80.

Ved offentlige goder vil der dog ofte opstå et free-rider problem, idet de enkelte ydere har incitament til at reducere deres forbrug af varen og håbe, at personen kan nyde godt af den anden persons bidrag. Dette er årsagen til, at offentlige goder i praksis oftest betales gennem skatter, da markedslikevægten oftest fører til underproduktion.

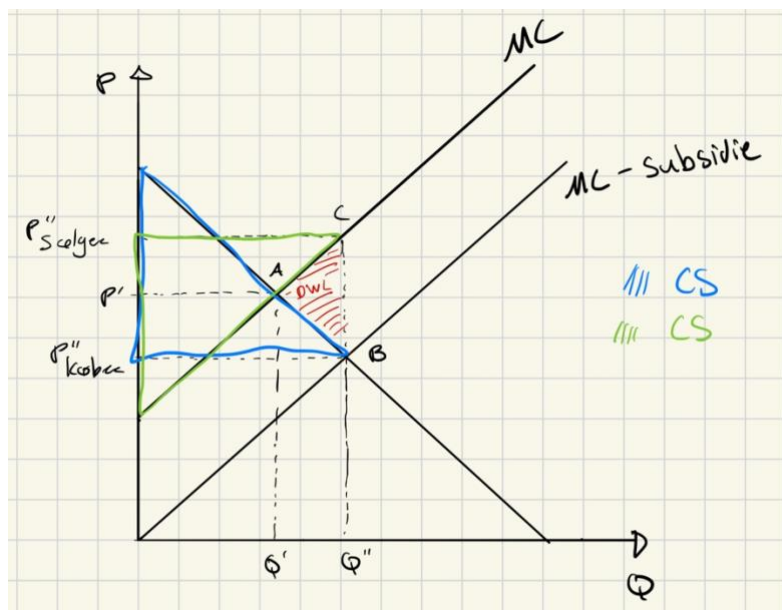
1.28 På et marked med fuldkommen konkurrence er det udbyderne, der fastsætter prisen.

Falsk. Et marked under fuldkommen er kendetegnet ved, at alle aktører (dvs. både sælgere og købere) på markedet er pristagere og dermed ikke kan påvirke prisen. Den enkelte aktør tager således prisen for givet. Det følger ud fra en række definitioner ved markeder under fuldkommen konkurrence, herunder fri adgang og afgang, perfekt information, homogent produkt, alle sælgere og købere er små m.m.

Hvis en virksomhed fastsætter prisen vil der således være tale om monopol, og ikke et marked under fuldkommen konkurrence.

1.29 Dødvægtstabet ved et subsidium (dvs. et tilskud eller negativ afgift) hidrører fra den ekstra aktivitet, som subsidiet giver anledning til.

Sandt. Det kan nemmest forklares ved at betragte velfærdskonsekvenser ved at give et tilskud. Det er illustreret nedenfor, hvor tilskuddet er givet til sælgerne, men det kunne lige så godt være givet til køberne.

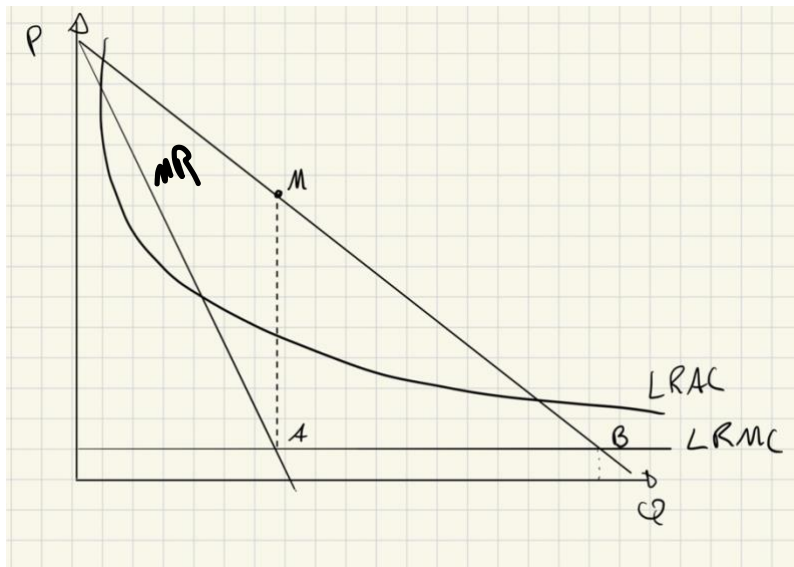

Før subsidiet bliver indført er markedsligevægten givet ved punkt A, som er netop der, hvor MC kurven skærer MB kurven. Subsidiet skubber nu MC kurven nedad med subsidiets størrelse, da grænseomkostningerne nu netop faldet med subsidiet. Markedsligevægten skubbes nu til punkt B, og den nye CS og PS er illustreret i figuren. Det fremgår, at der opstår et DWL givet ved trekanten ABC. Dette dødvægtstab opstår, fordi der produceres enheder mellem A og B, hvor den marginale betalingsvillighed (MB) er mindre end de marginale omkostninger (MC) uden subsidiet.

Oftest indføres subsidier dog for at korrigere markedsfejl som f.eks. positive eksternaliteter af samme størrelse som subsidiet. I dette tilfælde vil subsidiet ikke give anledning til et dødvægtstab, men i stedet korrigere velfærdstabet, som markedsfejlen har skabt.

1.30 Betragt et marked, hvor hver virksomhed har konstant langsigtet marginalomkostning og aftagende langsigtede gennemsnitsomkostninger for alle positive produktionsniveauer, mens de langsigtede omkostninger ved at producere nul er nul (et naturligt monopol). På et sådant marked vil velfærden blive mindre, hvis myndighederne tildeler markedet til en enkelt profitmaksimerende monopolvirksomhed, som frit kan sætte pris og mængde, end hvis myndighederne pålægger aktive virksomheder på markedet at sætte prisen lig med marginalomkostningen.

Falsk (ikke generelt sandt). For et marked med naturligt monopol, hvor der er en stor etableringsomkostning og en konstant, lille grænseomkostning forbundet med produktionen af varen (f.eks. togdrift eller elnet), vil det ikke nødvendigvis minimere den samlede velfærd, hvis en enkelt virksomhed gives monopol på produktionen af varen med ret til frit at vælge pris og mængde. Det fremgår af nedenstående figur, hvor en tænkt efterspørgselskurve er indtegnet:

Det gælder nemlig, at det er velfærdsmæssigt bedre at give en enkelt virksomhed monopol, end at gennemtvinge, at $P = LRMC$, da virksomheder i et sådant tilfælde ikke er aktive på markedet, idet de taber penge ($LRAC > LRMC$). Som følge af dette ville den samlede velfærd være 0, hvilket ikke er samfundsmæssigt optimalt. Hvis man derimod tildeler en virksomhed monopol, vil denne virksomhed profitmaksimere og producere mængden, hvor $LRMC = MR$ (punktet A) til prisen M. I Dette tilfælde vil den samlede velfærd være givet ved trekanten, der afgrænses af andenaksen og B, minus trekanten ABM. Der vil altså opstå et DWL givet ved trekanten ABM, hvilket ikke er optimalt, men det vil være bedre end ingen produktion. Derfor er udsagnet falsk.

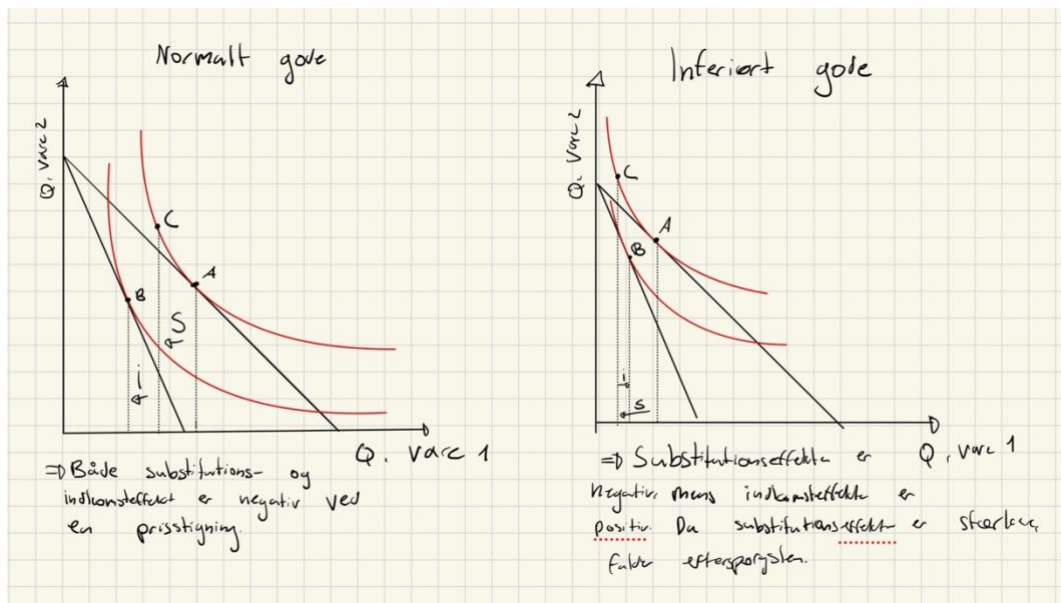
En måde at eliminere dette dødvægtstab på er at indføre et bindende prisloft givet ved prisen, der fremkommer ved skæringen af LRAC- og efterspørgselskurven. Dette vil i praksis være svært, men hvis implementeret vil det øge velfærden fra det niveau, som fremkom ved at lade monopolisten sætte mængde og pris.

1.31 Indkomsteffekten i forbindelse med en prisstigning på en vare indebærer altid, at forbrugeren vil efterspørge mindre af den vare, hvis pris er steget.

Falsk. Ved prisstigninger er 2 mekanismer på spil. For det første er godet blevet dyrere i forhold til sine substitutter, hvorfor efterspørgslen vil falde (negativ effekt). Derudover vil realværdien af forbrugeren indkomst være faldet. Dette kaldes indkomsteffekten og kan trække nedad eller opad, afhængigt af, hvilken type gode, der er tale om. Da:

- 1) En prisstigning på en vare vil medføre, at forbrugeren reelle indkomst er faldet, hvorfor forbrugeren vil forbruge mindre af denne vare, hvis der er tale om et normalt gode (negativ effekt). Hvis der derimod er tale om et inferior gode, vil forbrugeren forbruge mere af godet, når personens indkomst er faldet (positiv effekt).

Dette er illustreret nedenfor, hvor vare 1 er blevet dyrere.

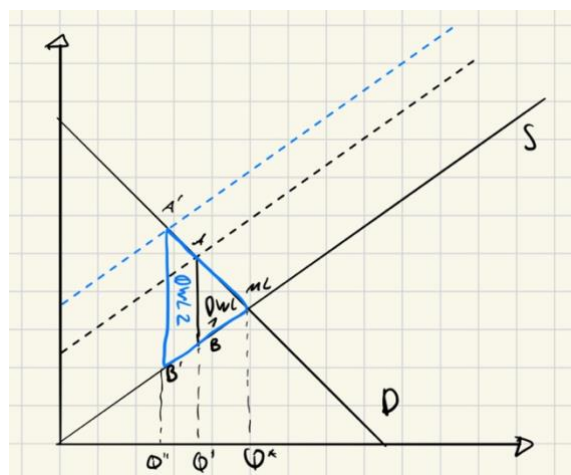

1.31 En profitmaksimerende virksomhed vil på langt sigt stoppe produktionen, hvis den højst opnåelige profit er negativ.

Sandt. På kort sigt gælder det, at en profitmaksimerende virksomhed vil vælge at fortsætte produktionen ved negativ profit, hvis virksomheden kan få dækket en del af de faste omkostninger ved et strengt positivt dækningsbidrag. Men da alle inputs på lang sigt er variable, vil en profitmaksimerende virksomhed vælge at stoppe produktionen, hvis den højst opnåelige profit er negativ.

1.32 Dødvægtstabet ved en afgift vokser proportionalt med afgiftens størrelse.

Falsk. Dødvægtstabet ved en afgift vokser mere end proportionalt med afgiftens størrelse. Det er vist nedenfor:

Hvis der indføres en afgift T , vil den MC stige til den sorte stiplede linje og handlede mængde vil falde fra Q^* til Q' . Dette resulterer i et dødvægtstab givet ved trekanten ABM: $\frac{1}{2} * T * (Q^* - Q')$. Hvis afgiften nu stiger til T' (blå stiplet linje), vil mængden falde yderligere fra Q' til Q'' . Altså bliver dødvægtstabet arealet

A'B'ML: $\frac{1}{2} * T' * (Q^* - Q'')$. Heraf følger, at dødvægtstabet nødvendigvis må stige mere end proportionelt, idet selve afgiftens størrelse stiger proportionelt (T eller T'), men der dertil kommer selve aktivitetsfaldet, der også trækker proportionelt opad ($Q^* - Q'$ eller $Q^* - Q''$). Samlet set stiger dødvægtstabet altså MERE end afgiftens størrelse, hvorfor udsagnet er falsk.

1.33 En vare betegnes som normal en højere pris på varen bevirker, at den efterspurgte mængde falder.

Falsk. Et normalt gode er defineret ved, at den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens reelle indkomst falder og vice versa. Begrebet 'normalt gode' knytter sig således ikke til, hvorvidt en højere pris på varen fører til, at den efterspurgte mængde falder. Det er dog tilfældet for en række varer jf. loven om aftagende efterspørgsel.

1.33 At en forbrugers præferencer er transitive betyder, at forbrugeren træffer konsistente valg.

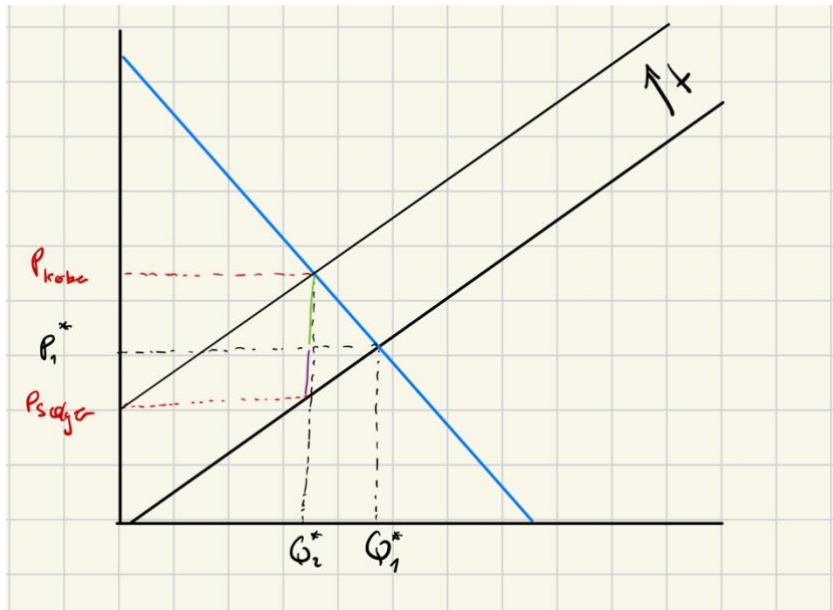
Sandt. At en forbrugers præferencer er transitive betyder, at hvis forbrugeren foretrækker A fremfor B, samtidig med, at han foretrækker B fremfor C, så må forbrugeren også foretrække A fremfor C. At dette medfører, at forbrugeren træffer konsistente valg er indlysende og kan bedst illustreres ved at forestille sig, at forbrugeren ikke træffer transitive valg.

I en sådan situation vil det betyde noget, hvilken rækkefølge vedkommende præsenteres for goderne. For, hvis forbrugeren foretrækker A fremfor B, B frem for C, men C frem for A, vil forbrugeren træffe forskellige valg alt afhængigt, hvad han skal vælge først. Skal han først vælge mellem B og C, og dermed mellem A og B bliver det endelige valg A. Hvis forbrugeren derimod først skal vælge mellem A og C og dernæst mellem C og B, vil det endelige valg blive B. Heraf følger, at manglen på transitivet fører til ukonsistente valg, hvorfor transitivet må føre til konsistente valg.

1.34 Hvis man indfører en skat på banker, så rammer skatten kun bankens aktionærer.

Falsk. Indførslen af en skat på bankerne vil, som udgangspunkt ramme på efterspørgsels- og udbudssiden af markedet.

Skatteincidensen afhænger ikke af, hvem der rent formelt pålægges skatten, men er i stedet afhængigt af elasticiteten på hhv. efterspørgsel- og udbudssiden. Det gælder således, at skatten primært betales af en side af markedet, der er mest uelastisk. Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet).

Det kan desuden tilføjes, at bankernes skatteincidens ikke kun vil ramme aktionærerne (ejerne), men muligvis også medarbejderne i form af lavere løn m.m.

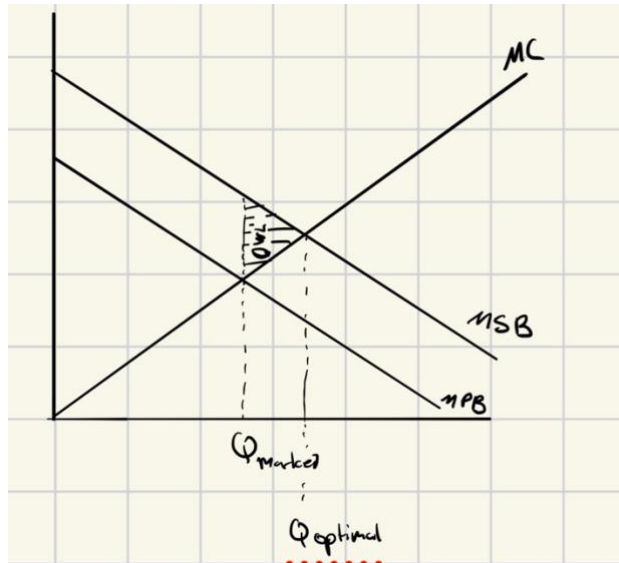
1.35 En undersøgelse viser, at elever som klarer sig godt i matematik i folkeskolen, typisk også klarer sig godt i kemi og fysik. Man kan heraf konkludere, at en styrket indsats for bedre matematikundervisning også vil betyde, at eleverne bliver bedre til kemi og fysik

Falsk. Undersøgelsen viser en korrelation (at elever, som klarer sig godt i matematik, typisk også klarer sig godt i kemi og fysik), men ikke en kausalitet. Man kan således ikke afvise, der er tale om en omvendt kausalitet eller udeladte variable.

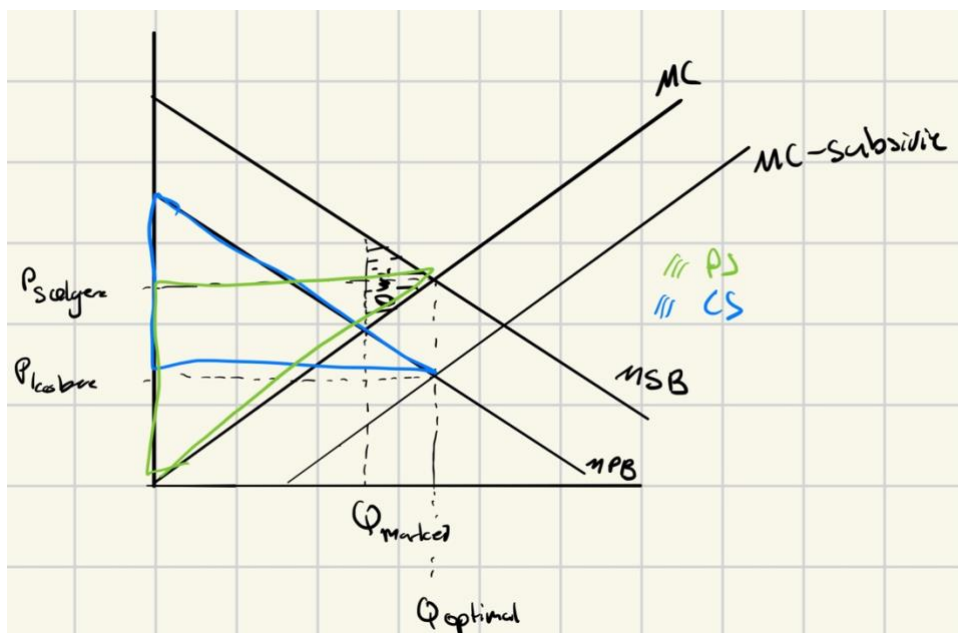
1.36 Hvis der er positive eksternaliteter forbundet med forbruget af en vare, så vil et subsidie på produktionen af varen kunne gøre markedsligevægten mere efficient.

Sandt, hvis der er positive eksternaliteter forbundet med forbruget af en vare, så vil den handlede mængde ikke være optimal i et marked under FKK, hvorfor markedsligevægten her vil være inefficent. Dette kan løses ved give et subsidie til produktionen (eller forbruget) og dermed internalisere eksternaliteten. Det er illustreret nedenfor.

Først betragtes markedet uden tilskud, her vil den handlede mængde, $Q_{\text{marked}} < Q_{\text{optimal}}$, idet de private aktører handler på baggrund af den egen opfattede marginale privatøkonomiske glæde (MPB) og ikke den marginale samfundsøkonomiske glæde (MSB)

Efter subsidiet med størrelsen MEC bliver indført vil den samfundsøkonomiske mængde blive frembragt og dødvægtstabet, der opstod før subsidiet bliver elimineret. Den samlede velfærd er altså steget, hvorfor markedsligevægten er blevet mere efficient. Dette er illustreret nedenfor.

Ovenstående antager dog, at der ikke er nogen handel med udlandet, da det ellers ikke ville kunne sikres, at de indenlandske forbrugere ville få glæde af den lavere pris.

1.37 Varer, som har en indkomstelasticitet på under én, kaldes for inferiøre.

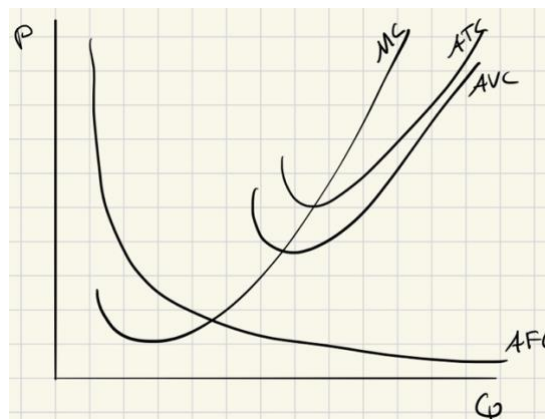
Falsk, efterspørgslens indkomstelasticitet angiver, approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%. En negativ

indkomstelasticitet beskriver således et scenarie, hvor den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger.

Dette er netop definitionen på et inferiørt gode, men der er intet krav til at indkomstelasticiteten skal være under en og derfor er udsagnet falsk.

1.38 En virksomheds gennemsnitlige faste omkostninger afhænger ikke af produktionens størrelse.

Falsk. Virksomhedens faste omkostninger er defineret som de omkostninger, der ikke afhænger af produktionens størrelse. De gennemsnitlige faste omkostninger er således et mål for, hvor meget de faste omkostninger udgør ved et givent produktionsniveau og fremkommer ved at dividere de faste omkostninger med Q . Når produktionen bliver tilpas stor, vil de gennemsnitlige faste omkostninger da konvergere mod 0. Dette kan også ses nedenfor, hvor virksomhedens omkostningsbillede er gengivet.

1.39 Det såkaldte gratistproblem (free-rider problem) opstår, når én persons forbrug af en vare ikke forhindrer andre i at forbruge samme vare.

Falsk. Gratistproblemet opstår, når personer kan nyde godt af et gode uden at betale for. For at dette kan være tilfældet skal et gode både være ikke rivaliserende og ikke ekskluderbart (offentligt gode). Eksempler herpå er f.eks. ren luft, gadefejning, gadebelysning m.m.

I opgaveformuleringen forklares det, at gratistproblemet opstår som følge af, at et gode er ikke rivaliserende, hvilket ikke er korrekt. En vare kan sagtens være ikke rivaliserende, men ekskluderbar. Dette gælder for en række naturlige monopoler (club-goods).

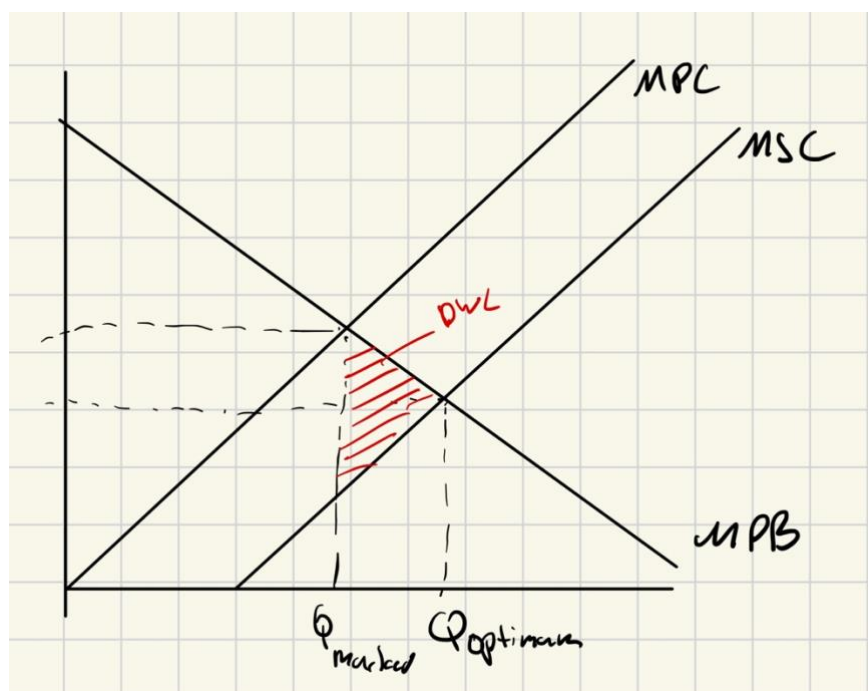
Gratisproblemet opstår altså ikke alene som følge af, at et gode ikke er rivaliserende, men kræver også, at det ikke er ekskluderbart (offentligt gode).

Det kan desuden tilføjes, at private markedet ikke vil have noget incitament til at producere offentlige goder, idet gratistproblemet gør det svært for udbydere at få dækket deres omkostninger. Af den årsag sørger det offentlige ofte for produktionen af disse goder.

1.40 Hvis produktionen af en vare er forbundet med positive eksternaliteter, så er markedslikevægten inefficent.

Sandt, da aktørerne på markeder handler efter deres egen opfattede marginale omkostninger (MPC) og ikke samfundets marginale omkostninger (MSC), vil likevægten ikke være efficient (velfærdsmaximerende), idet der vil være underproduktion og velfærden ville kunne øges med ved en højere produktion.

Et eksempel herpå kunne være en virksomhed, der som led i produktionen planter træer, der indsamler CO₂. Virksomheden vil tilrettelægge deres produktion ud fra deres oplevede omkostninger, herunder ved at plante træer, og ikke tage højde for, at deres *reale* samfunds-omkostninger er lavere, fordi produktionen medfører positive eksternaliteter i form af CO₂ reduktion. Dette er vist nedenfor. Her er $MPC > MSC$, og idet virksomheden handler efter MPC vil markedslikevægten ende i Q_{marked} , fremfor $Q_{optimum}$, svarende til, at der opstår et DWL som illustreret med den røde trekant. Den samlede velfærd ville altså kunne øges ved at øge produktionen frem til det punkt, hvor samfundets marginale omkostninger svarer til den marginale betalingsvillighed for varen. Likevægten er derfor inefficent.

1.41 Udbuddets egenpriselasticitet er altid negativ.

Falsk. Udbuddets egenpriselasticitet er et mål for den udbudte mængdes prisafhængighed og er defineret som:

$$\epsilon_s = \frac{\% - \text{ændring i udbudt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

I praksis gælder det da ofte, at den udbuddets egenpriselasticitet ofte er positivt svarende til, at en procentvis (positiv) ændring i prisen vil medføre en procentvis stigning i en udbudte mængde. Dette kaldes også 'loven om stigende udbud.

1.42 Hvis en vare er ikke-ekskluderbar, så vil markedsligevægten altid være efficient.

Falsk. Hvis en vare er ikke ekskluderbar, vil det omvendt gælde, at markedsligevægten oftest ikke er efficient. Det kan forklares ud fra grøntproblem, der beskriver, at personer vil have et incitament til at benytte et gode uden at betale for det, hvis det er ikke ekskluderbart.

Det betyder, at virksomheder vil have svært ved at få dækket deres omkostninger vil produktionen, og derfor ofte ikke vil udbyde varen. Der vil således være en stor sandsynlighed for, at der ikke vil være noget udbud, selvom der eksisterer forbrugere, der har en høj betalingsvillighed for varen. Markedsligevægten (hvis der er nogen produktion), er således ikke effektiv.

I praksis er ovenstående også årsagen til, at ikke ekskluderbare goder (stabilt klima, lov og orden m.m.) oftest udbydes af det offentlige eller i høj grad subsidieres.

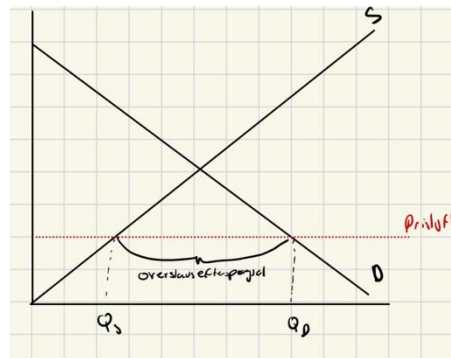
1.43 Homo Oeconomicus udgør altid den bedste beskrivelse af, hvordan mennesker reagerer på et marked.

Falsk. Homo Oeconomicus (the economic man) er en forsimplet antagelse om, hvordan mennesker handler på et marked og antager bl.a., at individet er (1) fuld rationelt, (2) egoistisk, (3) optimerende og (4) har klare, veldefinerede præferencer.

I praksis er dette ofte ikke tilfældet, da der f.eks. oftest handles ud fra begrænset rationalitet med uklare præferencer. Eksempler på markeder, hvor Homo Oeconomicus ikke er den bedste beskrivelse er bl.a. markedet for kviklån eller lign., hvor en rationel beslutningstager ikke ville handle. Et andet eksempel er det faktum, at det betyder noget, for forbrugerens endelige hvilken andre muligheder forbrugerens får (i f.eks. Macdonalds) og i hvilken rækkefølge (uklare præferencer). På sådan nogle markeder vil adfærdsøkonomien kunne give bedre beskrivelser. Derfor er udsagnet falsk.

1.44 Indførelsen af et bindende prisloft vil give nogle købere incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet.

Sandt, hvis der indføres et bindende prisloft betyder det, at markedsprisen for godet er højere end prisloftet. Derfor vil der opstå overskudsefterspørgsel som vist nedenfor.

I praksis vil det medføre, at nogle købere har incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet. Det gælder, da køberne har en reservationspris, der er højere end prisloftet. Disse købere vil således tilbyde at købe varen til en pris, der er under deres reservationspris, men højere end prisloftet.

Eksempler herpå er markedet for kolonihaver, hvor der er fastsat et prisloft, der er lavere end markedsprisen, hvilket i praksis fører til, at nogle købere betaler penge under bordet til sælgere.

1.45 Der skal betragtes en aftagende og lineær efterspørgselskurve $D(P)$ og kun ses på priser, der giver en strengt positiv efterspørgsel, dvs. $D(P) = a - bP$, $a > 0$, $b > 0$ og $0 \leq P \leq \frac{a}{b}$. Her gælder: Jo lavere prisen er, jo større en ændring i omsætning vil en given, lille prisstigning give anledning til.

Sandt. Dette indses nemmest ved at betragte den totale omsætningsfunktion som funktion af P , $TR(P) = a * P - b * P^2$ og herefter differentiere med hensyn til P for at få den marginale omsætningsfunktion, dvs. funktionen, der netop beskriver, virksomhedens omsætning ved at sælge netop en enhed mere. $MR = a - 2b * P$. Heraf ses, at jo lavere P , jo større er MR . Det kan også ses, at MR minder meget om funktion $D(P)$, men kun adskiller sig ved at have en dobbelt så stejl (negativ) hældning. Det vil altså sige, at MR kurven altid vil ligge under $D(P)$. Heraf følger, at omsætningsændringen ved at sælge en enhed mere vil være aftagende, hvilket medfører, at omsætningsændringen ved at sælge en enhed mindre vil være voksende (som spørgsmålet beskriver. Intuitionen er, at der er to effekter på spil:

- 1) Omsætningen øges, da virksomheden sælger flere enheder til prisen P (positiv effekt)
- 2) Virksomheden er nødsaget til at sænke prisen på alle de øvrige enheder, som havde været solgt i forvejen (negativ effekt)

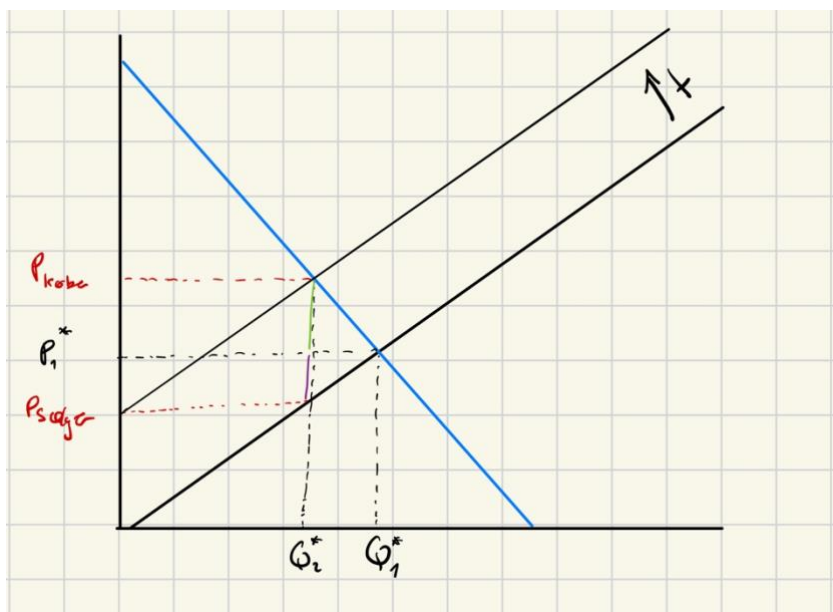
Da (1) netop er prisen (den positive effekt), men effekt (2) er negativ gælder det, at jo lavere prisen og mængden er, jo mindre vil den første effekt øge omsætningen og jo mere vil den anden effekt mindske omsætningen. Derfor må det nødvendigvis gælde, at jo lavere prisen er, jo større en ændring i omsætning, vil en lille prisstigning medføre.

1.46 Alt andet lige gælder på et marked med fuldkommen konkurrence: Hvis en afgift lægges på sælgerne, vil afgiftens incidens falde mere på sælgerne, end hvis afgiften lægges på køberne.

Falsk. Det gælder, at skatten primært betales (skatteincidens) af den side af markedet, der er mest uelastisk, fordi denne side af markedet har sværest ved at ændre adfærd på grund af afgiften. Det betyder ikke noget, hvem, der rent formelt pålægges skatten, men afhænger af elasticiteterne på hhv. efterspørgsels- og udbudssiden af markedet.

Efterspørgslens egenpriselasticitet angiver således, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, når prisen stiger med 1 procent, mens udbuddets egenpriselasticitet tilsvarende angiver, hvor meget den udbudte mængde ændrer sig, når prisen stiger med 1 procent. Hvis en del af markedet er relativt uelastisk gælder det da, at en prisstigning på 1 procent vil medføre en relativt mindre ændring i hhv. udbud eller efterspørgsel. Altså har denne del af markedet sværest ved at ændre adfærd og betaler da den største del af skatten.

Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

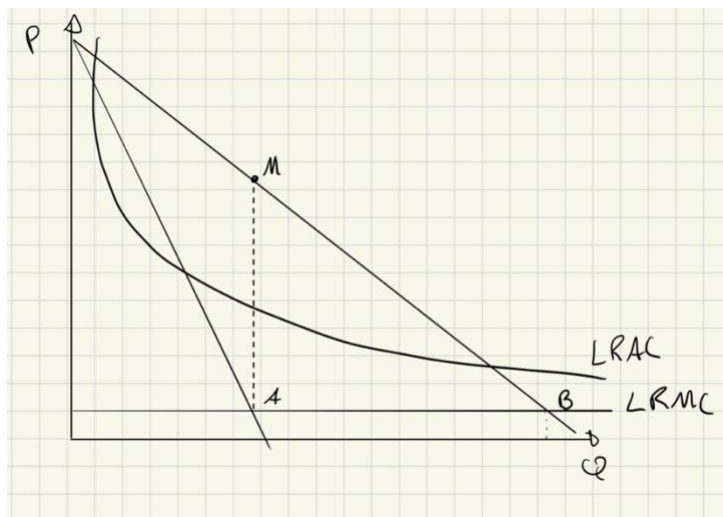
Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne, som sagt, har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet). Derfor er udsagnet falsk.

1.47 For at kunne have en privat, profitmotiveret produktion af et gode, skal dette være rivaliserende.

Falsk. Der er en række goder, der produceres af private, profitmotiverede virksomheder, der ikke er rivaliserende (indtil et vist niveau). Herunder f.eks. brugen af bropassage (såkaldte Club-Goods), og gælder såkaldte naturlige monopoler.

Årsagen til, at der sagtens kan være en profitmotiveret produktion af godet er netop, at disse goder kan ekskluderes i form af f.eks. bropassage. Dette er til forskel for offentlige goder, der er kendetegnet ved at være ikke rivaliserende, samt ikke ekskluderbare, dette vil føre til det såkaldte gratistproblem, hvor forbrugere forsøger at nyde godt af godet uden at betale for det. Disse typer goder vil således, som oftest, ikke blive produceret af en profitmaksimerende virksomhed.

For naturlige monopoler gælder det dog, at ligevægten risikerer ikke at være samfundsøkonomisk efficient, idet udbydere oftest vil sætte deres pris over deres marginale grænseomkostninger, der ved f.eks. broovergang er meget lave (det koster stort set 0 for firmaet bag Storebæltsbroen at lade endnu en bil passere, men alligevel er det dyrt at passere). Omkostningsbilledet for et givent naturligt monopol, med en tænkt efterspørgselskurve er indtegnet nedenfor. Monopolisten vil vælge at producere ved punktet M, hvilket skaber et velfærdstab. Omvendt vil der ikke være nogle, der vil komme til markedet, hvis det på en måde gennemtvinges, at virksomheden kun må sælge ved $P = MC$, da virksomheden her taber penge (negativ profit), idet $LRAC > LRMC$. Alternativt kunne man indføre et bindende prisloft ved $LRAC = MB$, hvilket dog i praksis er vanskeligt.

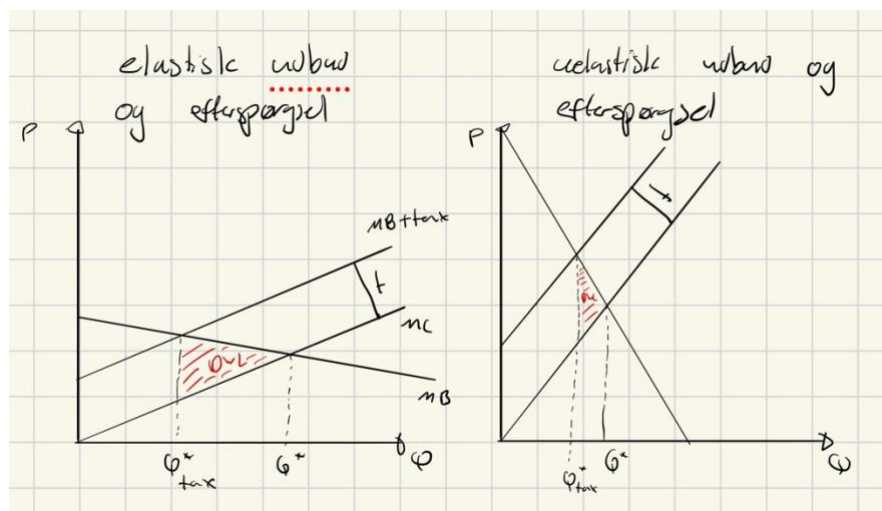
1.48 For et gode, som er inferiørt for en forbruger, gælder, at indkomstelasticiteten i forbrugers efterspørgsel vil være negativ.

Sandt, efterspørgslens indkomstelasticitet angiver, approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%. En negativ indkomstelasticitet beskriver således et scenarie, hvor den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger.

Da dette netop er definitionen på et inferiørt gode, er udsagnet sandt.

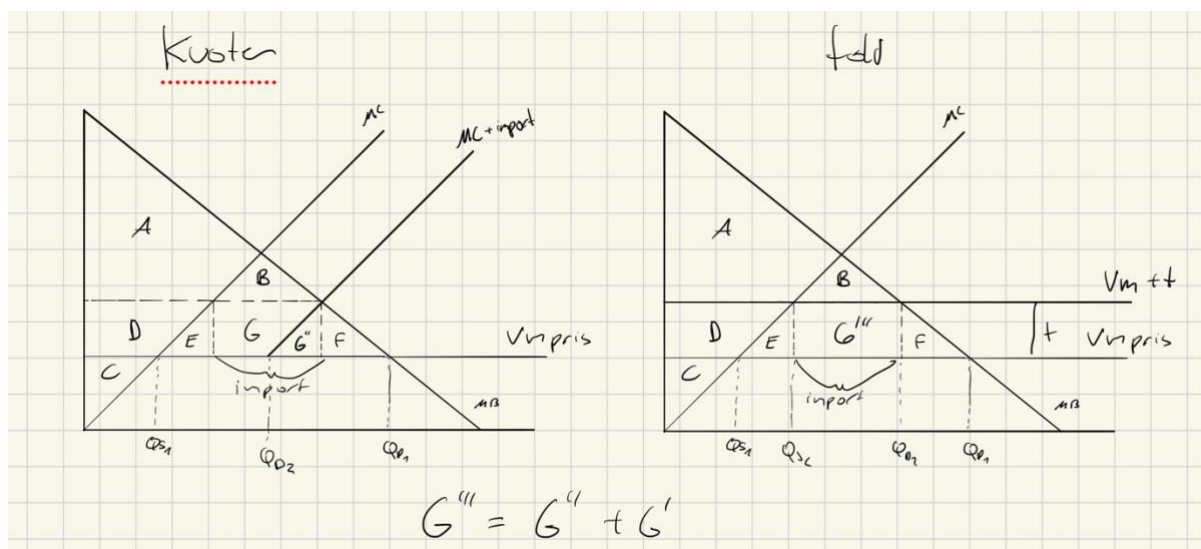
1.49 På et marked med fuldkommen konkurrence gælder, at dødvægtstabet i forbindelse med en afgift alt andet lige vil være mindre, jo mere priselastisk udbud og efterspørgsel er.

Falsk. Jo mere priselastisk udbud og efterspørgsel er, jo mere følsomme er de således overfor prisændringer. Det betyder, at producenter og forbrugere vil vælge at producere og forbruge markant mindre, hvorfor dødvægtstabet bliver relativt stort. Det modsatte gælder ved inelastisk udbud og efterspørgsel. Her vil det være sværere for forbrugere og producenter at omstille forbrug / produktion, hvorfor dødvægtstabet vil være mindre. Det er illustreret nedenfor, hvor afgiftens størrelse er den samme i begge markeder.

1.50 En importtold og en importkvote har altid forskellige virkninger på det importerende lands import, offentlige provenu og velfærd.

Falsk. Det gælder, at en importtold og en importkvote har samme virkning på den samlede velfærd (under FKK), mens det offentlige provenu kan være forskelligt, alt afhængig af, hvordan kvoterne uddeles. Hvis kvoterne bortauktioneres til den højstbydende vil det således gælde, at det offentlige provenu er det samme, mens det offentlige provenu vil være lig 0, hvis kvoterne gives væk gratis. I begge scenarie vil den samlede velfærd dog være den samme. Det er illustreret nedenfor.

Efter indførsel af:	Kvoter (bortauktioneres)	Told	Forskel
CS	A+B	A+B	0
PS	C+D	C+D	0
Skatteprovenu	$G' + G''$	G'''	0
DWL	E+F	E+F	0
TS	$A+B+C+D+G' + G''$	$A+B+C+D+G'''$	0

Intuitionen bag ovenstående er, at en importtold hæver den indenlandske pris over verdensmarkedsprisen med afgiftens størrelse. Det resulterer i et velfærdstab, og et offentligt provenu. Hvis man udbyder importkvoter til det samme antal, som tolden resulterer i, vil det medføre, at der pludselig er en værdi knyttet til at måtte importere varen svarende til forskellen mellem verdensmarkedsprisen og den højere pris, der nu bliver handlet til. Hvis kvoterne er omsættelige, vil de således sælges til prisen t , der netop er det samme som afgiftens størrelse. Dette overskud vil gå til de sælgere, der har 'fået' en kvote. Hvis det derimod er det offentlige, der bortauktionerer kvoterne, vil prisen her også være lig t , men indbringe et skatteprovenu svarende til mængden af importkvoter $\cdot t$, hvilket netop er det samme som skatteprovenuet ved afgift, givet ved antal import (efter kvote) $\cdot t$, da antal import (efter told) = mængden af importkvoter.

1.51 Varer, som har en indkomstelasticitet på under én, kaldes for inferiøre.

Falsk, efterspørgslens indkomstelasticitet angiver, approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%. En negativ indkomstelasticitet beskriver således et scenarie, hvor den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger.

Dette er netop definitionen på et inferiørt gode, men der er intet krav til at indkomstelasticiteten skal være under en og derfor er udsagnet falsk.

1.52 Et offentligt gode er ikke-ekskluderbart og ikke-rivaliserende.

Sandt, definitionen på et offentligt gode er netop, at dette er ikke-ekskluderbart og ikke rivaliserende i forbrug. Det betyder, at en persons forbrug af godet ikke begrænset en anden persons forbrug af godet (ikke-rivaliserende), samtidig med, at en person ikke kan ekskluderes fra at forbruge godet (ikke ekskluderbart). Eksempler herpå er lov og orden, stabilt klima, og gadebelysning. I praksis varetages produktionen af sådanne goder oftest af det offentlige, idet markedslige vægten fører til en underproduktion (hvis der overhovedet bliver produceret), da forbrugerne har et incitament til at undlade at betale for godet, men fortsat forbruge det (gratistproblemet). Traditionelle virksomheder vil således have svært ved at få dækket deres faste omkostninger.

1.53 Hvis to varer er substitutter, så er krydspriselasticiteten positiv.

Sandt. Krydspriselasticiteten mellem to varer er et mål for, hvor meget efterspørgslen efter vare A ændrer sig, når prisen på vare B stiger med en procent. Altså:

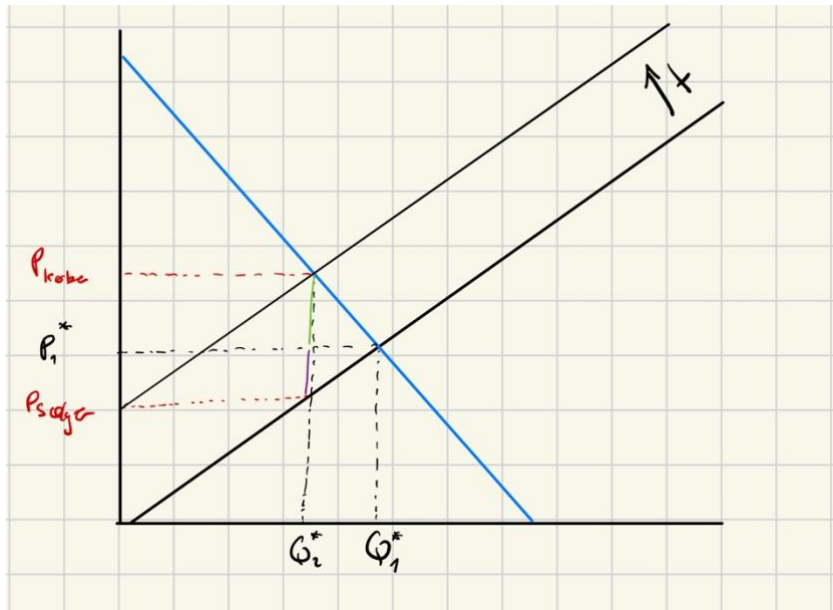
$$\epsilon_{CP} = \frac{\% - \text{ændring i efterspørgslen efter vare A}}{\% - \text{ændring i prisen på vare B}}$$

En positiv krydspriselasticitet vil således sige, at en positiv ændring i prisen på vare B vil medføre en stigning i efterspørgslen efter vare B og vice versa, hvilket netop er kendetegnet for substitutter. To varer er da defineret som substitutter, hvis en prisstigning på den ene vare, vil medføre en stigning i efterspørgslen efter den anden og vice versa. Krydspriselasticiteten for substitutter er således altid positiv.

1.54 Når der indføres en skat på produktionen af en vare, så falder hele skattebyrden på producenterne.

Falsk. Indførslen af en skat på produktionen af en vare vil, som udgangspunkt, ramme både efterspørgsels- og udbudssiden af markedet.

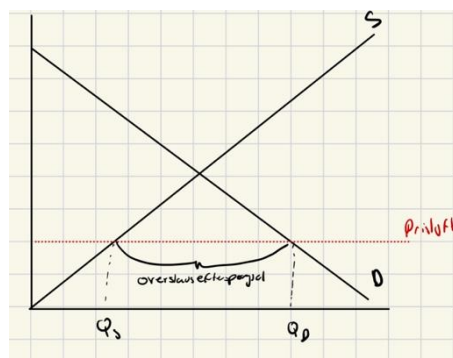
Skatteincidensen afhænger således ikke af, hvem der rent formelt pålægges skatten, men er i stedet afhængigt af elasticiteten på hhv. efterspørgsel- og udbudssiden. Det gælder da, at skatten primært betales af en side af markedet, der er mest uelastisk. Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet). Udsagnet er derfor falsk.

1.55 Hvis der indføres et bindende prisloft på en vare, så gavner det alle de forbrugere, som også ville have købt varen, hvis prisloftet ikke var blevet indført.

Falsk. Et bindende prisloft vil stille de forbrugere, der også have købt varen, hvis prisloftet ikke var blevet indført, dårligere. Det gælder, da prisloftet vil skabe en overskudsefterspørgsel, idet de forbrugere, der førhen havde købt varen i ligevægten ikke længere kan købe varen. Dette er vist nedenfor.

I praksis vil det medføre, at nogle købere har incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet. Det gælder, da køberne har en reservationspris, der er højere end prisloftet. Disse købere vil således tilbyde at købe varen til en pris, der er under deres reservationspris, men højere end prisloftet. Der vil samtidig opstå et dødvægtstab, idet en række velfærdsskabende transaktioner ikke længere gennemføres, hvorfor prisloftet stiller nogle forbrugere dårligere og udsagnet dermed ikke er sandt.

Prisloftet er dog til gavn for de købere, der ikke havde købt varen førhen, men gerne vil købe varen til den nye pris (forudsat, at de kan købe varen).

Det eneste tidspunkt, hvor udsagnet vil være sandt er, hvis udbuddet er perfekt inelastisk ud fra en given mængde. Her vil et bindende prisloft medføre det samme udbud men til en lavere pris, og hvis det antages, at det er de samme, der efter prisloftet kan købe godet (på trods af overskudsefterspørgslen), vil velfærden stige for ALLE dem. Udsagnet er dog, som nævnt ovenfor, falsk, idet det generelt IKKE gælder, at et bindende prisloft på en vare stiller de forbrugere bedre, der også have købt varen, hvis prisloftet ikke var indført.

1.56 Hvis efterspørgslen ved en given pris er uelastisk (egenpriselasticiteten er numerisk mindre end 1), så indebærer en prisstigning en større omsætning.

Sandt. Efterspørgslens egenpriselasticitet angiver approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig som følge af en prisstigning på et procent, svarende til:

$$\epsilon_D = \frac{\% - \text{ændring i efterspurgt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

Ved en egenpriselasticitet på mindre end 1 vil det således gælde, at en procentvis positiv ændring i prisen vil medføre en mindre procentvis negativ ændring i efterspurgt mængde. Heraf følger, at en prisstigning nødvendigvis på medføre en større omsætning, da omsætning netop er defineret som: $Q * P$, og P stiger mere end Q falder. Ovenstående er også årsagen til, at en monopolist aldrig vil placere sig i den inelastiske del af efterspørgelskurven.

1.57 For et givet produktionsniveau vil en virksomheds totale gennemsnitsomkostninger typisk være mindre på langt sigt end på kort sigt.

Sandt, en virksomheds gennemsnitlige totale omkostninger (ATC) vil være lavere på lang end på kort sigt. Det gælder, da virksomheden på lang sigt kan nå at tilpasse alle sine produktionsinput, da ingen omkostninger er faste. Virksomheden kan således løbende optimere, kopiere konkurrenternes produktion, og generelt opnå højere produktivitet. I særlige tilfælde vil virksomhedens ATC være de samme på kort og lang sigt, men generelt sjældent højere, fordi virksomheden på lang sigt jo netop kan fortsætte med samme produktionsapparat som på kort sigt.

1.58 Hvis et offentligt gode tilvejebringes alene ved individuelle bidrag, så vil forsyningen med godet blive for stor velfærdsmæssigt set.

Falsk. Definitionen på et offentligt gode er, at dette er ikke-ekskluderbart og ikke rivaliserende i forbrug. Det betyder, at en persons forbrug af godet ikke begrænset en anden persons forbrug af godet (ikke-

rivaliserende), samtidig med, at en person ikke kan ekskluderes fra at forbruge godet (ikke ekskluderbart). Eksempler herpå er lov og orden, stabilt klima, og gadebelysning. Disse karakteristika medfører, at en persons bidrag til godet vil have positive eksternaliteter for andre forbrugere. Da de individuelle forbrugere dog handler ud fra deres egen opfattede MB og ikke medregner andres 'gavn', vil der forsyningen blive for lille, velfærdsmæssigt set. I praksis varetages tilvejebringelsen af sådanne goder således oftest af det offentlige.

1.59 For en vare, som er et Giffen-gode (ved bestemte priser og indkomst) gælder, at hvis forbrugerens indkomst stiger, vil han eller hun bruge mindre af varen.

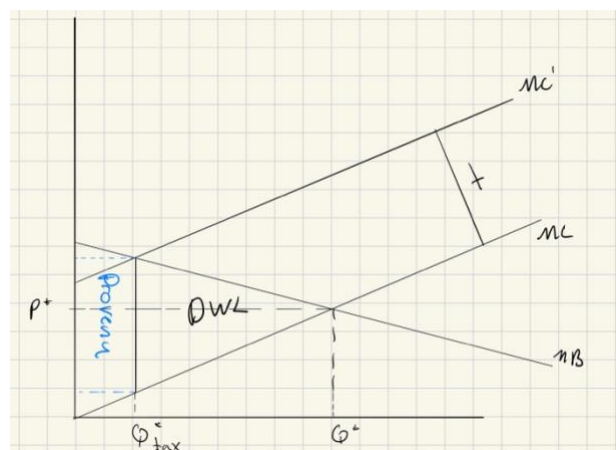
Sandt, et Giffen gode er defineret som et stærkt inferiørt gode, der ved bestemte priser og indkomst, trodser 'loven om faldende efterspørgsel', hvorfor en stigning i prisen på varen, får efterspørgslen til at stige.

For inferiøre goder (som et Giffen-gode) gælder det, at efterspørgslens indkomstelasticitet, er negativ, hvilket betyder, at den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger. Derfor er udsagnet sandt.

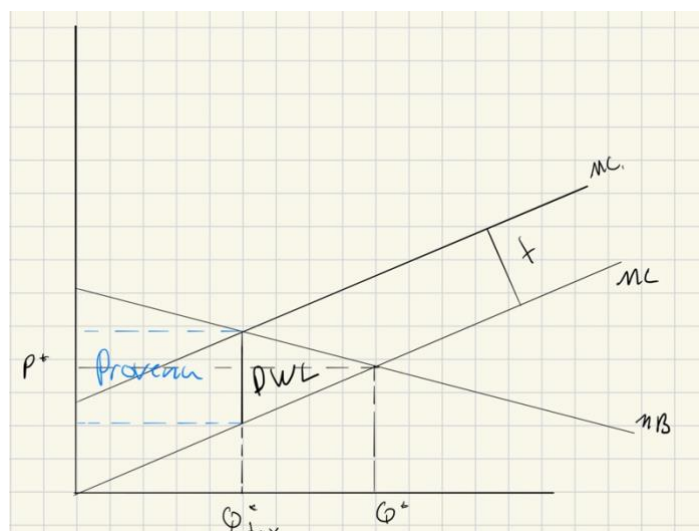
1.60 Der gælder følgende sammenhæng mellem dødvægtstab ved en skat (evt. en afgift) og skattens provenu: Jo større provenuet er, jo større er dødvægtstabet.

Falsk. Dødvægtstab referer til et aktivitetsfald (i forhold til ligevægten i FKK) en given afgift giver anledning med, og således skaber et velfærdstab.

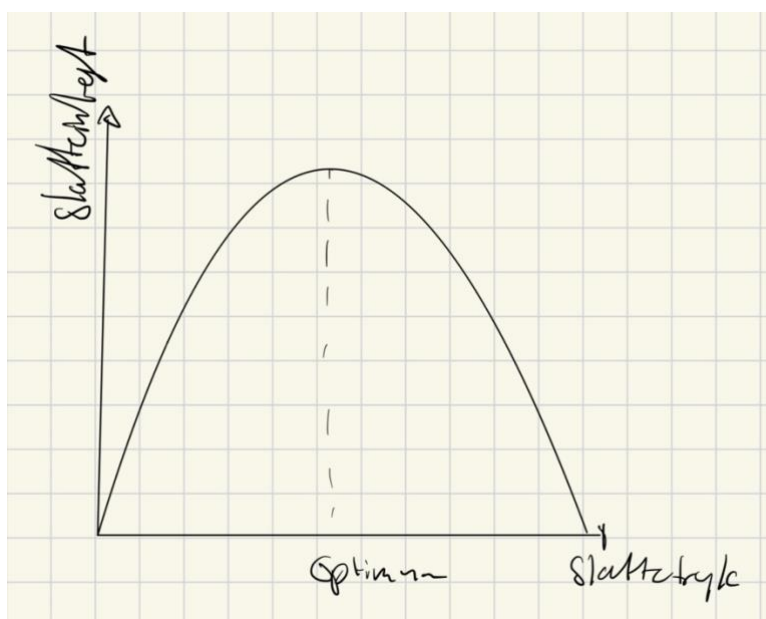
Hvis skattesatsen på et marked allerede er tilpas høj, og dermed har drevet stort set al aktivitet ud af markedet, vil provenuet være ganske lavt og dødvægtstabet ganske højt. Det er illustreret nedenfor:

I dette tilfælde vil man kunne opnå et større provenu med et mindre dødvægtstab, hvilket er eksemplificeret for neden:

Mere generelt gælder det jf. Laffer kurven, at et givent provenu (undtaget det maksimerende) kan fremkomme ved to forskellige skattesatser, med hhv. et lavt og højt dødvægtstab. Dertil kommer, at figuren viser, at det højest opnåelige provenu ikke fremkommer ved den højeste skattesats (og dermed den højeste DWL), idet alt aktiviteten her er presset ud af markedet. Laffer kurven er gengivet nedenfor og understreger yderligere, at udsagnet er falsk.

1.61 Teorien om komparative fordele i international handel siger, at et land vil specialisere sig i og komme til at eksportere en bestemt vare, hvis og kun hvis landet er mere produktiv i den pågældende vare, end andre lande er.

Falsk. Et givent land vil, jf. teorien om komparative fordele, specialisere sig i produktionen af en bestemt vare, hvor de er relativt mere produktive end andre lande. Det kan nemmest forklares ved at betragte to lande; Danmark og Tyskland, samt produktionen af biler og vindmøller.

Selv hvis Danmark er mere produktiv til at producere både biler og vindmøller, vil det stadigvæk øge den samlede velfærd, hvis Danmark producerede den vare, de var relativt bedst til, mens Tyskland bør producere den vare, de er relativt bedst til. Det vil altså sige den vare, hvor alternativomkostningen er lavest, idet Tyskland i denne vare i mindst grad er mindre produktiv end Danmark. Udsagnet er derfor falsk.

1.62 En virksomhed vil på kort sigt stoppe produktionen, hvis den højst opnåelige profit er negativ.

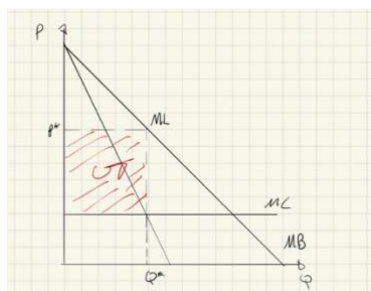
Falsk. På kort sigt er der faste omkostninger, der er 'sunk' efter de er afholdt og skal betales uanset produktionens størrelse. En profitmaksimerende virksomhed vil således vælge at fortsætte produktionen ved negativ profit, hvis virksomheden kan få dækket en del af de faste omkostninger ved et strengt positivt dækningsbidrag. Der er da som udgangspunkt kun på lang sigt, hvor alle inputs på lang sigt er variable, at en profitmaksimerende virksomhed vil vælge at stoppe produktionen, hvis den højst opnåelige profit er negativ. Derfor er udsagnet falsk, medmindre der er tale om en virksomhed, der ikke har nogle faste omkostninger.

1.63 For et offentligt gode gælder, at individuelle bidrag til forsyning med godet er forbundet med positive eksternaliteter.

Sandt. For et offentligt gode gælder, at dette er ikke rivaliserende og ikke ekskluderbart. Det betyder, at en persons bidrag til gode kommer andre personer til gode, uden at den bidragende person kompenseres for det. Eksempler herpå er gadefejning på en privat villavej. Her vil en persons bidrag (f.eks. at betale for en enhed gadefejning) komme sine naboer til gode, og dermed være forbundet med positive eksternaliteter. Udsagnet er derfor sandt.

1.64 En profitmaksimerende monopolist vil altid vælge en produceret mængde, så prisen bliver lig med marginalomkostningen.

Falsk. En monopolist er kendetegnet ved at være eneudbyder på et marked uden nære substitutter. Hvis den profitmaksimerende monopolist ville vælge at producere en mængde, så prisen bliver lig MC, ville vedkommende ikke tjene nogen økonomisk profit, og dermed ikke 'udnytte' sin position på markedet. En profitmaksimerende monopolist vil således ikke vælge at producere en mængde, så prisen bliver lig med marginalomkostningen, men producere en mængde, så marginalomkostningerne bliver lig marginaleindtægterne. Monopolisten vil således vælge at producere enheder indtil prisen forbundet med produktion overstiger marginalindtægterne. Den tilsvarende pris fremkommer ved efterspørgselskurven. Dette er tegnet nedenfor.

Det gælder kun, hvis efterspørgselskurven på monopolistmarkedet er perfekt elastisk, at monopolistens pris er lig monopolistens marginale omkostninger (medmindre der er tale om naturligt monopol).

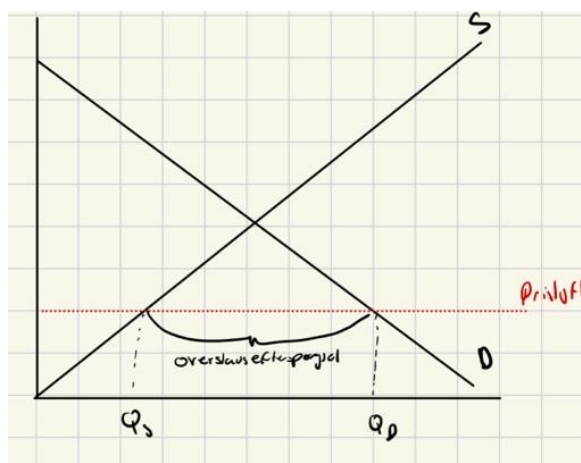
1.65 På et marked med fuldkommen konkurrence sættes prisen typisk af sælgerne.

Falsk. Et marked under fuldkommen er kendetegnet ved, at alle aktører (dvs. både sælgere og købere) på markedet er pristagere og dermed ikke kan påvirke prisen. Den enkelte aktør tager således prisen for givet. Det følger ud fra en række definitioner ved markeder under fuldkommen konkurrence, herunder fri adgang og afgang, perfekt information, homogent produkt, alle sælgere og købere er små m.m.

Hvis en virksomhed fastsætter prisen vil der således være tale om monopol, og ikke et marked under fuldkommen konkurrence.

1.66 Et bindende, overholdt prisloft vil give anledning til rationering af købere.

Sandt, hvis der indføres et bindende prisloft betyder det, at markedsprisen for godet er højere end prisloftet. Derfor vil der opstå overskudsefterspørgsel som vist nedenfor.

Det vil medføre rationering af købere. I praksis vil det desuden medføre, at nogle købere har incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet. Det gælder, da køberne har en reservationspris, der er højere end prisloftet. Disse købere vil således tilbyde at købe varen til en pris, der er under deres reservationspris, men højere end prisloftet.

Eksempler herpå er markedet for kolonihaver, hvor der er fastsat et prisloft, der er lavere end markedsprisen, hvilket i praksis fører til, at nogle købere betaler penge under bordet til sælgere.

1.67 I international handel er det ene lands gevinst det andet lands tab.

Falsk. Teorien om komparative fordele påpeger netop, at alle deltagende parter kan drage fordel af handel, hvis de vælger at specialisere sig i det, de er relativt bedst til. En entydig konsekvens heraf er, at alle landes velfærd som helhed stiger gennem et højere og mere varieret forbrug, mens der selvfølgelig er enkelte

aktører, der vil opleve et velfærdstab. International handel er dog jf. ovenstående IKKE et nulsumsspil, hvorfor udsagnet er falsk.

1.68 Et Giffen-gode er som regel også et 'normalt gode'.

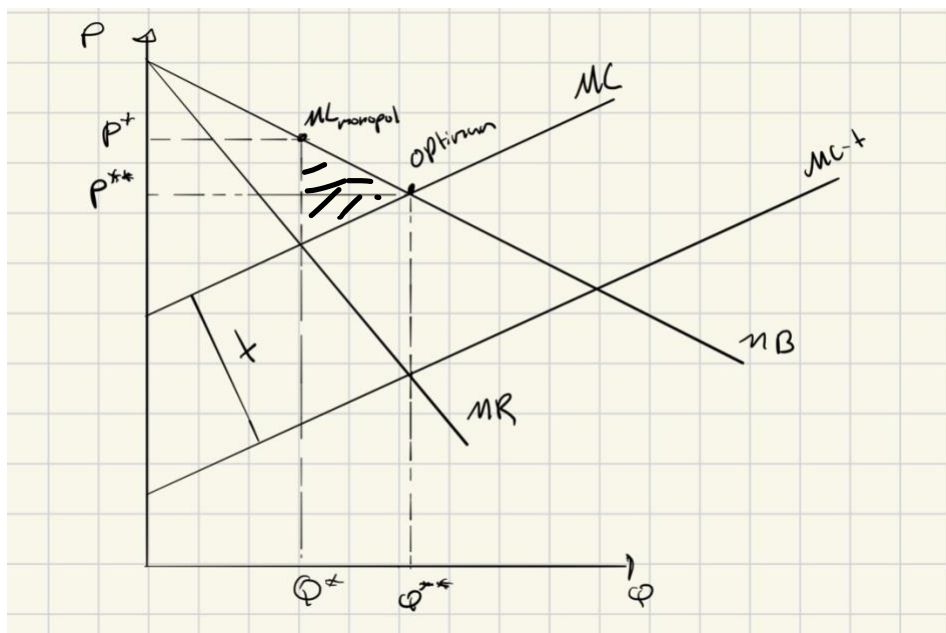
Falsk. Et Giffen gode er per definition et gode, der under bestemte forhold bryder loven om faldende efterspørgsel, svarende til, at en stigning i prisen medfører en stigning i efterspurgt mængde. Hvis prisen på et gode stiger, vil substitutionseffekten, alt andet lige, trække forbruget 'nedad'. Det må altså nødvendigvis gælde, at indkomsteffekten 'trækker' stærkere i den modsatte retning (positiv) og dermed får den samlede efterspurgte mængde til at stige. Da et gode, hvor mindre indkomst medfører større efterspurgt mængde netop er et inferiørt gode, er udsagnet derfor falsk.

1.68 Et gode som er ikke-rivaliserende og fuldt ekskluderbart kaldes en fælles ressource.

Falsk. Et gode som er ikke-rivaliserende og fuldt ekskluderbart kaldes et 'club good' og ikke en fælles ressource. En fælles ressource betegner således et gode, der er ikke ekskluderbart, men rivaliserende i forbrug, som f.eks. fisk i vores farvande eller vildtbestanden i vores skove. Udsagnet er derfor falsk. En fælles ressource bliver ofte overforbrugt, idet den enkelte forbruger ikke medregner den negative effekt hans eget forbrug har på andres forbrug.

1.68 Dødvægtstabet i forbindelse med et monopol kan elimineres ved et tilstrækkeligt stort subsidium til produktionen af godet

Sandt. Det er illustreret nedenfor:

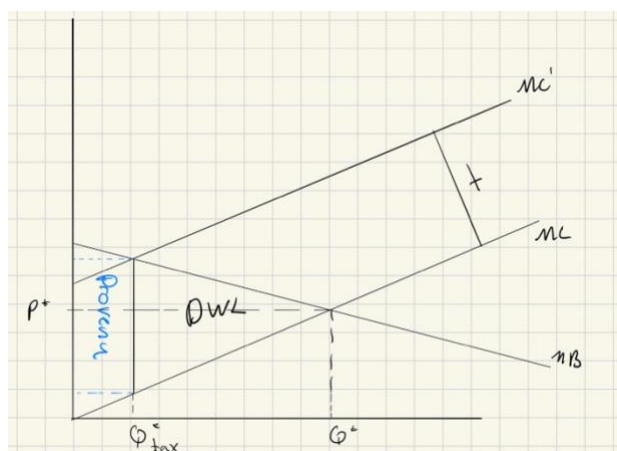

Monopollegevægten fremkommer her ved at betragte skæringen med MR-kurven og den oprindelige MC kurve, samt den tilsvarende pris på efterspørgselskurven. Dødvægtstabet vil her være det sort markerede

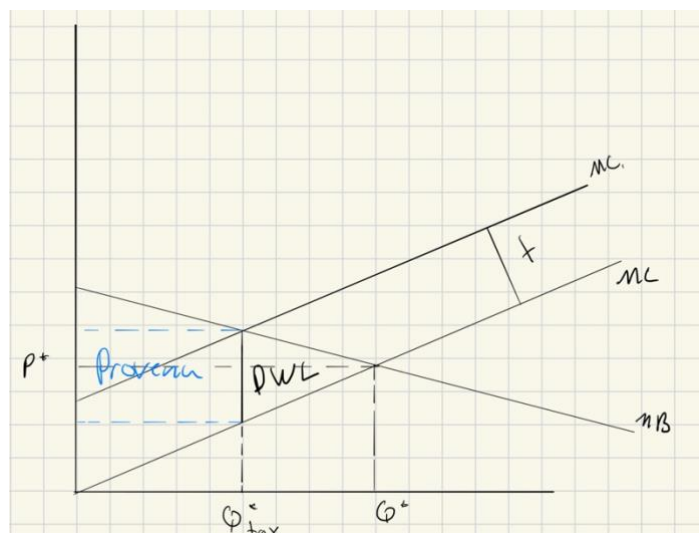
areal, der fremkommer, idet der er handler, hvor $MB > MC$, og dermed er velfærdskabende, der ikke gennemføres i monopolligevægten. Ved at forskyde MC kurven nedad med subsidiet t vil man kunne få en skæring med MC-t og MR, der er givet ved nøjagtig den mængde (og tilsvarende pris af MB kurven), der frembringer det sociale optimum. Dette er illustreret ved den nye ligevægt ved Q^{**} og P^{**} . Dette vil dog være forbundet med en række udgifter fra staten, og vil forøge monopolistens profit. Dette er dog fordelings- og ikke effektivitetshensyn. Udsagnet er jf. ovenstående sandt.

1.69 På et marked med fuldkommen konkurrence gælder, at det offentlige provenu ved en afgift vil være større, jo større afgiftssatsen er.

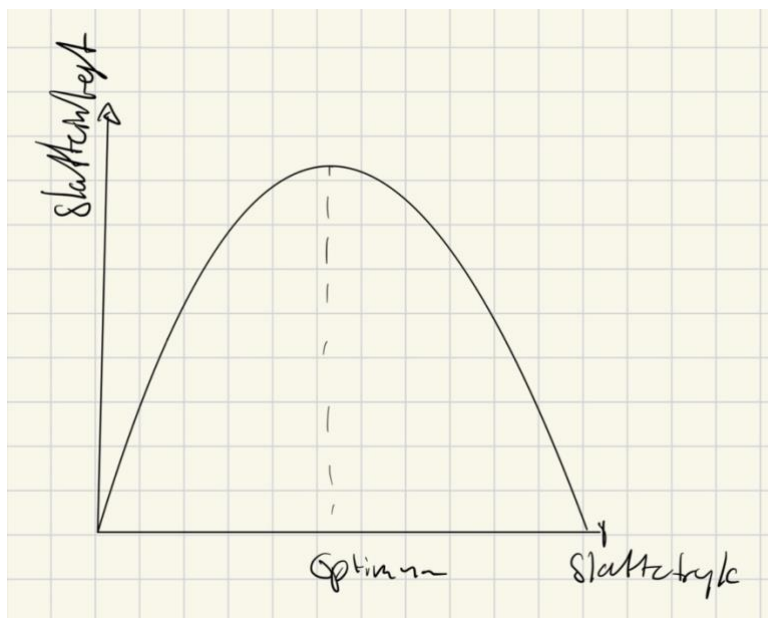
Falsk. Hvis skattesatsen på et marked allerede er tilpas høj, og dermed har drevet stort set al aktivitet ud af markedet, vil provenuet være ganske lavt og dødvægtstabet ganske højt. Det er illustreret nedenfor:

I dette tilfælde vil man kunne opnå et større provenu (og et mindre DWL) ved at sænke afgiftssatsen, hvilket er eksemplificeret for neden:

Derfor er udsagnet falsk. Mere generelt gælder det jf. Laffer kurven, at et givent provenu (undtaget det maksimerende) kan fremkomme ved to forskellige skattesatser, med hhv. en lav og en høj skattesats. Dertil kommer, at figuren viser, at det højest opnåelige provenu ikke fremkommer ved den højeste skattesats (og dermed den højeste DWL), idet alt aktiviteten her er presset ud af markedet. Laffer kurven er gengivet nedenfor og understreger yderligere, at udsagnet er falsk.

1.70 Udsagnet "hvis ydelsen til førtidspensionister halveres, så stiger arbejdsudbuddet" er normativt.

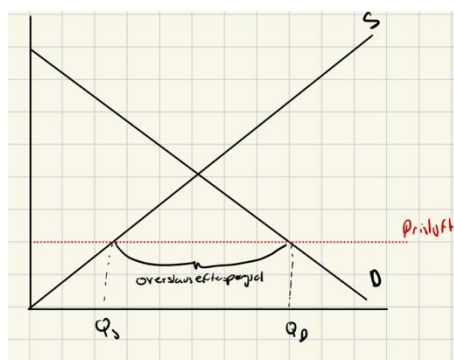
Falsk. Udsagnet udtrykker en positiv sammenhæng, og er således ikke normativt, selvom det kan være forkert.

1.71 Hvis der er konstant skalaafkast, så vil udbudskurven på langt sigt være vandret.

Sandt, hvis der er konstant skalaafkast på langt sigt, vil det netop betyde, at en stigning af produktionen med x pct. vil kræve en stigning i omkostningerne på x pct. (inputpriserne er givne). Heraf følger, at gennemsnitsomkostningerne og dermed de marginale omkostninger er konstante på det lange sigte, hvilket fører til en vandret udbudskurve på langt sigt.

1.72 Hvis der indføres et bindende prisloft, vil der typisk opstå overudbud.

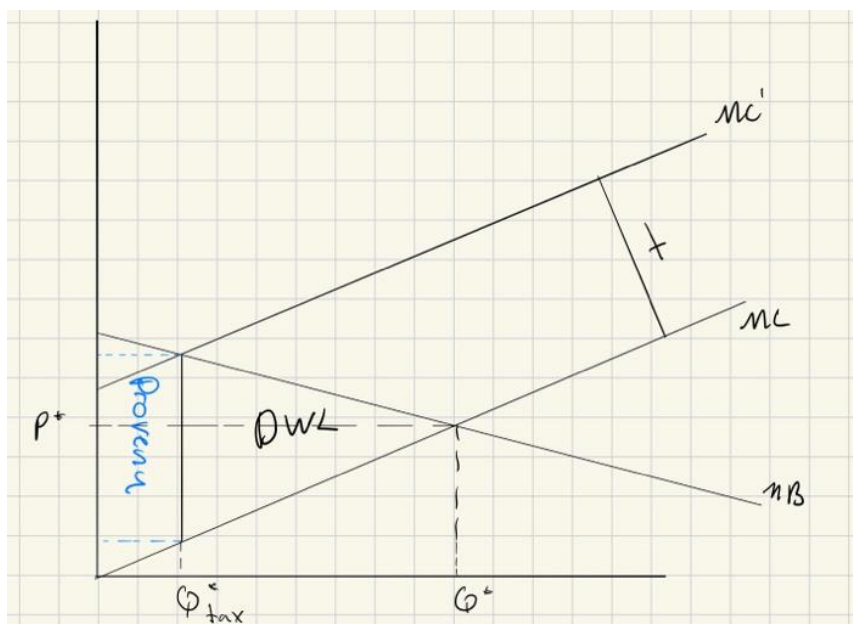
Falsk. Hvis der indføres et bindende prisloft betyder det, at markedsprisen for godet er højere end prisloftet. Det betyder, at der opstår en over efterspørgsel, hvorfor udsagnet er falsk. Det er illustreret nedenfor.

I praksis vil medfører et bindende prisloft således, at nogle købere har incitament til (ulovligt) at tilbyde at købe varen til en pris, som er højere end prisloftet. Det gælder, da køberne har en reservationspris, der er højere end prisloftet. Disse købere vil således tilbyde at købe varen til en pris, der er under deres reservationspris, men højere end prisloftet.

1.73 Dødvægtstabet ved en skat er lig med det totale overskud (total surplus), der mistes som følge af, at skatten sænker aktiviteten.

Sandt. Dødvægtstabet kommer netop af, at velfærdgivende handler (hvor $MB > MC$) bortfalder som følge af f.eks. en skat eller afgift. Det er illustreret nedenfor:

1.74 For et inferiørt gode gælder, at efterspørgslen vokser mindre end proportionelt med indkomsten.

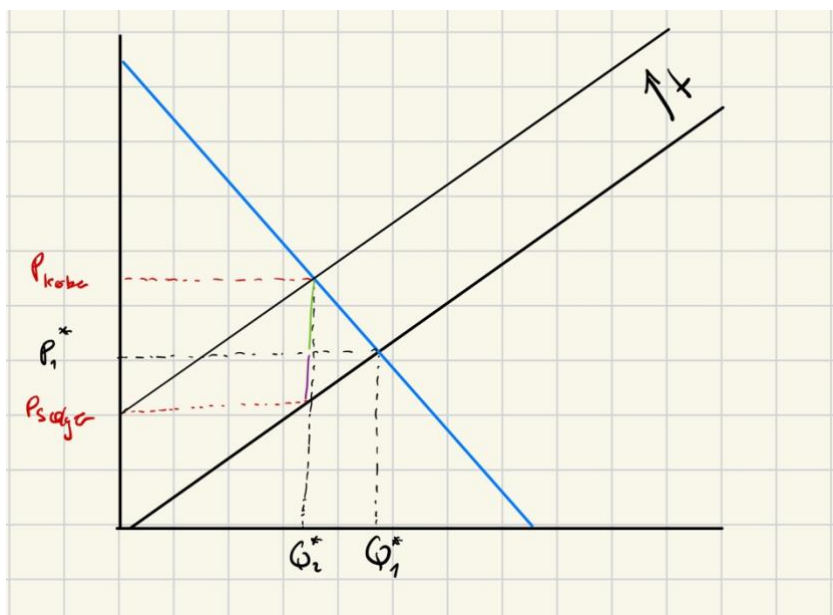
Sandt. For inferiøre goder gælder det, at efterspørgslens indkomstelasticitet, er negativ, hvilket betyder, at den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger. Derfor vokser efterspørgslen mindre end proportionelt (den falder nemlig) med indkomsten, hvorfor udsagnet er sandt.

1.75 En virksomhed vil på lang sigt vælge at stoppe produktionen, hvis den højest opnåelige profit er negativ.

Sandt. På kort sigt gælder det, at en profitmaksimerende virksomhed vil vælge at fortsætte produktionen ved negativ profit, hvis virksomheden kan få dækket en del af de faste omkostninger ved et strengt positivt dækningsbidrag. Men da alle inputs på lang sigt er variable, vil en profitmaksimerende virksomhed vælge at stoppe produktionen, hvis den højest opnåelige profit er negativ.

1.75 Hvis en afgift opkræves hos virksomhederne, vil virksomhedsejerne betale en større del af afgiften, end hvis den opkræves hos forbrugerne.

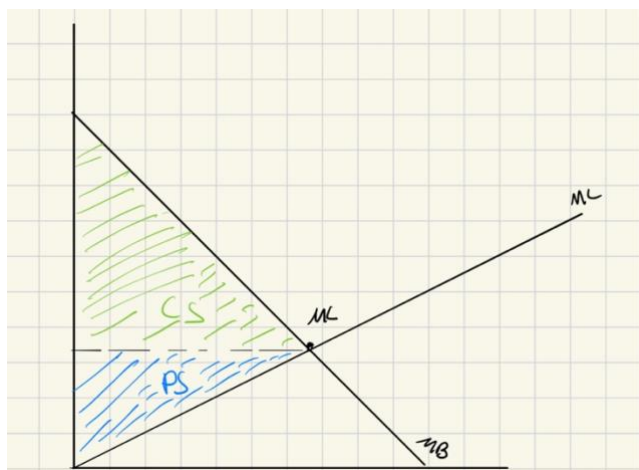
Falsk. Skatteincidensen afhænger ikke af, hvem der rent formelt pålægges skatten, men er i stedet afhængigt af elasticiteten på hhv. efterspørgsel- og udbudssiden. Det gælder således, at skatten primært betales af en side af markedet, der er mest uelastisk. Dette er vist nedenfor, hvor efterspørgslen er relativt uelastisk (det kunne f.eks. være markedet for insulin) og skatten pålægges producenten. Det antages at markedet er under FKK.

Som det kan ses, betaler køberne her en højere del af skatten (grøn streg), end sælgerne (lilla streg), selvom det rent formelt er sælgerne, der pålægges skatten. Dette gælder, da forbrugerne har sværest ved at omstille deres adfærd (substituere godet).

1.76 I en kompetitiv ligevægt (ligevægt under fuldkommen konkurrence) vil prisen kun lige akkurat dække den marginale omkostning per enhed af varen; derfor er virksomhedernes profit nul.

Falsk (ikke generelt sandt). Den kompetitive ligevægt indfinder sig i det punkt, hvor $MC = MB$, dette er, på kort sigt, illustreret nedenfor:

Af ovenstående fremgår det, at der til ligevægtsprisen vil være producenter, der høster et overskud, idet de har marginale omkostninger, der er lavere end p_{marked} . På kort sigt gælder det da, at der vil opstå et producentoverskud, i form af profit, for nogle virksomheder. På lang sigt kan alle producent dog, under FKK-antagelser, kopiere hinandens produktionsmuligheder og løbende optimere, mens nye producenter strømmer til, hvis der er abnormal profit. Derfor vil der i den langsigtede markedsligevægt gælde, at alle producenter har konstante MC, hvorfor ligevægten, $MC = MB$, her medfører, at der ikke er nogle virksomheder, der tjener økonomisk profit. Da dette dog kun gælder på det lange sigte, er udsagnet falsk. Dertil kommer, at udsagnet skriver, at virksomhedernes profit er 0, hvilket strengt taget også er forkert, idet det er den økonomiske profit, der refereres til og dette ikke er specificeret i udsagnet.

1.77 Hvis efterspørgselselasticiteten (numerisk) er mindre end 1, så vil større pris indebære større omsætning.

Sandt. Efterspørgslens egenpriselasticitet er defineret som:

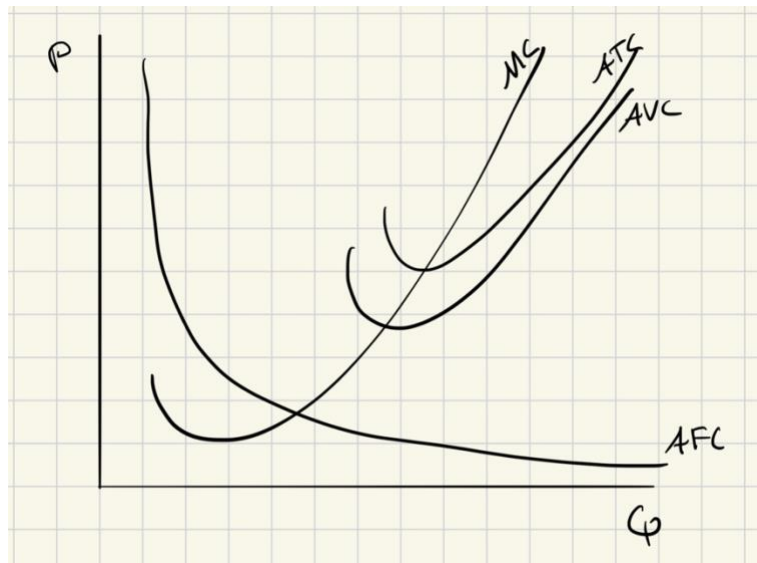
$$\epsilon_D = \frac{\% - \text{ændring i efterspurgt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

Hvilket betyder, at en egenpriselasticitet (numerisk) mindre end 1 medfører, at en procentvis ændring i pris fører til en mindre procentvis ændring i efterspurgt mængde. En prisstigning i et sådant punkt vil altså føre til højere omsætning, hvorfor udsagnet er sandt.

1.78 Når der er U-formede gennemsnits- og grænseomkostningskurver, vil kurven for totale gennemsnitsomkostninger som funktion af produktionen, $ATC(Q)$, passere op igennem minimumspunktet for grænseomkostningskurven, $MC(Q)$.

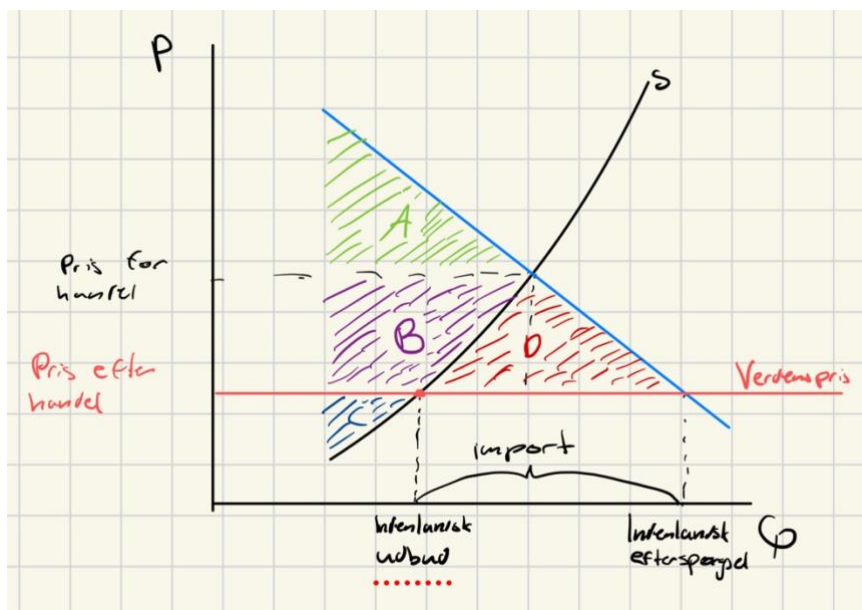
Falsk. Når der er U-formede gennemsnits (ATC)- og grænseomkostningskurver (MC), vil MC kurven passere op igennem ATC kurvens minima og ikke omvendt (som anført i opgaven). Dette er eksemplificeret nedenfor og skyldes grundlæggende sammenhængen mellem marginale og gennemsnit. Da vil gennemsnittet falde, når de marginale tilvækster er mindre end gennemsnittet (til venstre for skæringen),

mens gennemsnittet vil stige, når de marginale tilvækster er større end gennemsnittet (til højre for skæringen). Udsagnet er derfor falsk.

1.79 Alle aktører på det danske kornmarked vil få gavn af at åbne op for handel, hvis verdensmarkedsprisen på korn er lavere end priserne på det danske marked for korn isoleret set.

Falsk. Hvis verdensmarkedsprisen på korn er lavere end prisen på det danske marked for korn, vil Danmark blive importør af korn. Det vil på kort sigt have negative konsekvenser for de indenlandske producenter som vist nedenfor:

Velfærdsændringerne er da:

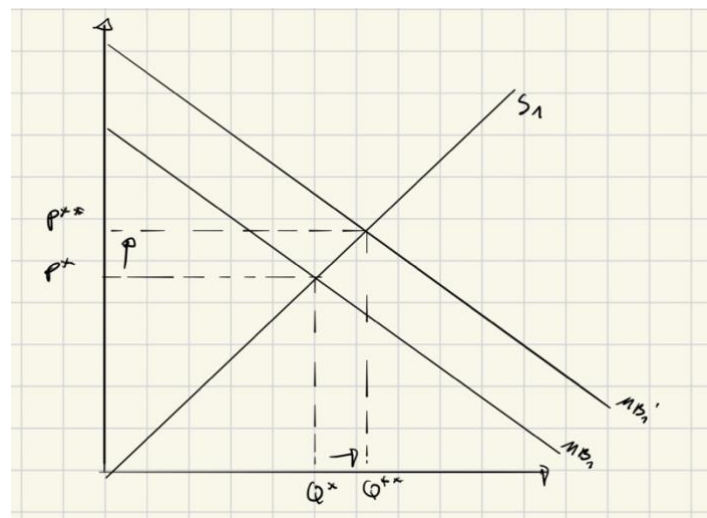
	Før handel med udland	Efter handel med udland	Ændring
CS	A	A+B+D	+(B+D)
PS	B+C	C	-B

TS	A+B+C	A+B+C+D	+D
----	-------	---------	----

På lang sigt vil de indenlandske producenter dog kunne blive mere produktive eller omlægge deres produktion til andre sektorer, hvor de er bedre stillet, hvorfor deres initiale velfærdstab kan forsvinde på lang sigt.

1.79 En stigning efter i efterspørgslen efter mobiltelefoner påvirker ikke den handlede mængde i ligevægt.

Falsk (ikke generelt sandt). En stigning i efterspørgslen efter mobiltelefoner vil påvirke den handlede mængde i ligevægt, idet efterspørgselskurven forskydes opad og det nye ligevægtspunkt således fremkommer ved en større mængde. Det er illustreret nedenfor:

Her er udbudskurven forskudt opad, da efterspørgslen er steget, hvilket skaber en ny markedsligevægt, hvor den handlede mængde (Q^{**}), samt prisen er steget (P^{**}). Derfor er udsagnet falsk.

For et perfekt inelastisk udbud vil det dog være sandt, at en stigning i efterspørgslen ikke påvirker den handlede mængde i ligevægt, fordi den udbudte mængde her netop er fast.

1.79 Hvis to varer er substitutter, så vil deres krydspriselasticitet altid være større end 1.

Falsk. Krydspriselasticiteten mellem to varer er et mål for, hvor meget efterspørgslen efter vare A ændrer sig, når prisen på vare B stiger med en procent. Altså:

$$\epsilon_{CP} = \frac{\% \text{ - ændring i efterspørgslen efter vare A}}{\% \text{ - ændring i prisen på vare B}}$$

En positiv krydspriselasticitet vil således sige, at en positiv ændring i prisen på vare B vil medføre en stigning i efterspørgslen efter vare B og vice versa, hvilket netop er kendetegnet for substituer substitutter. To varer er da defineret som substitutter, hvis en prisstigning på den ene vare, vil medføre en stigning i efterspørgslen

efter den anden og vice versa. Krydspriselasticiteten for substitutter er således altid positiv, men der er ikke noget krav om, at den altid skal være større end 1, hvorfor udsagnet er falsk.

1.80 Et fald i prisen på vare X medfører, at der bliver købt mindre af vare Y. Vi kan heraf konkludere, at varerne X og Y er inferiøre.

Falsk. Et inferiørt gode er defineret til at være et gode, hvor efterspørgslens indkomstelasticitet er negativ. Da efterspørgslens indkomstelasticitet, approksimativt, angiver hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%, gælder det for inferiøre goder, at den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger. Det har således intet at gøre med, hvordan prisen på et nærliggende gode udvikler sig, hvorfor udsagnet er falsk. Beskrivelsen i spørgsmålet er derimod definitionen på komplementære goder.

1.81 Udbuddets egenpriselasticitet angiver, hvor mange procent virksomhederne hæver prisen, når produktionsomkostningerne stiger med 1 procent

Falsk. Udbuddets egenpriselasticitet er et mål for den udbudte mængdes prisafhængighed og er defineret som:

$$\epsilon_s = \frac{\% - \text{ændring i udbudt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

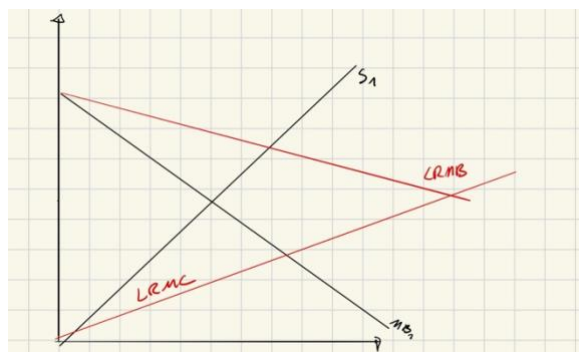
Det vil sige, hvor meget den udbudte mængde ændrer sig, som følge af f.eks. en ændring i markedsprisen på 1 %. I praksis gælder det da ofte, at den udbuddets egenpriselasticitet ofte er positivt svarende til, at en procentvis (positiv) ændring i prisen vil medføre en procentvis stigning i en udbudte mængde. Dette kaldes også 'loven om stigende udbud. Målet har dog intet at gøre med produktionsomkostningerne, hvorfor udsagnet er falsk.

1.81 Udbud og efterspørgsel er generelt mere elastisk på lang end på kort sigt.

Sandt. Udbuddets og efterspørgslens elasticitet angiver, approksimativt, hvordan hhv. den udbudte og efterspurgte mængde ændrer sig som følge af prisændringer.

$$\epsilon = \frac{\% - \text{ændring i mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

Da forbrugere på lang sigt har bedre mulighed for at substituere goder, og producent på lang sigt kan forlade markedet og alle omkostninger her er faste, vil det gælde, at udbud og efterspørgsel generelt er mere elastisk på lang end på kort sigt. Dette er vist nedenfor, hvor det kan ses, at LRMC og LRMB er mere elastiske end MC og MB.

1.82 Efterspørgslens egenpriselasticitet er numerisk større for varer med mange tætte substitutter end for varer uden tætte substitutter.

Sandt. Efterspørgslens egenpriselasticitet er defineret som:

$$\epsilon_D = \frac{\% - \text{ændring i efterspurgt mængde}}{\% - \text{ændring i pris}}$$

For varer med mange tætte substitutter vil forbrugerne have nemt ved at substituere godet som følge af en prisstigning, hvorfor egenpriselasticiteten her vil være numerisk større, end for varer uden tætte substitutter. Her vil forbrugerne nemlig ikke have mulighed for at substituere godet, hvorfor tælleren i brøken vil være mindre, og dermed det samlede udtryk mindre.

1.83 Engelkurven for en vare vil i et punkt, hvor varen er et inferiørt gode, have en positiv hældning.

Falsk. Engelkurven angiver sammenhængen mellem forbrugerens indkomst, og deres efterspørgsel efter et givent gode. Hvis engelkurven således har en positiv hældning i et punkt, vil det medføre, at en stigning i indkomst, vil føre til en stigning i forbruget af varen. Da et inferiørt gode er defineret til at være et gode, hvor en stigning i indkomst fører til et fald i efterspurgt mængde (negativ indkomstelastisitet), er udsagnet falsk.

1.84 Substitutionseffekten er altid negativ ved en stigning i prisen.

Falsk (ikke generelt sandt). Substitutionseffekten beskriver, hvordan forbrugere vælger at substituere et gode, når godet stiger i pris. Det er i den forbindelse sandt, at substitutionseffekten ikke kan være positiv, men det er ikke, generelt sandt, at den nødvendigvis skal være negativ. Betragt f.eks. markedet for livsnødvendig patenteret medicin, hvor der ikke eksisterer noget substitut (hvis godet ikke forbruges, dør patienten). Her vil substitutionseffekten, alt andet lige, være 0, og ikke negativ. Det gælder dog for stort set alle øvrige varer, at substitutionseffekten er negativ (da man oftest kan substituere godet), og denne effekt vil føre til et fald i efterspørgslen, hvis prisen på godet stiger. Da der dog sagt er undtagelser, er udsagnet ikke generelt sandt.

1.85 Efterspørgselskurven findes ved at antage forskellige niveauer for indkomsten og løse for nyttemaksimum

Falsk. Efterspørgselskurven beskriver, hvordan den efterspurgte mængde ændrer sig som følge af forskellige priser på markedet, og fremkommer ikke ved at løse for nyttemaksimum på forskellige indkomstniveauer. Dette gøres i stedet for budgetbegrænsninger, m.m.

1.86 For en vare, som er et Giffen-gode (ved bestemte priser og indkomst) gælder typisk, at forbrugeren som udgangspunkt bruger en relativt stor del af sit forbrugsbudget på den pågældende vare.

Sandt. Et Giffen gode er per definition et gode, der under bestemte forhold bryder loven om faldende efterspørgsel, svarende til, at en stigning i prisen medfører en stigning i efterspurgt mængde. Dette sker oftest for stærkt inferiøre goder under en krisetid, hvor forbrugers budget er stærkt begrænset og udelukkende bruges på basale vilkår. For at en vare skal opfylde kravet til et Giffen-gode gælder det således, at varen, som udgangspunkt, skal udgøre en relativt stor del af forbrugers budget (det kan f.eks. være kartofler eller ris).

1.87 Loven om faldende grænseprodukt implicerer, at udbudskurven på kort sigt er voksende.

Sandt. Loven om faldende grænseprodukt beskriver, at det marginale produkt er aftagende efter et bestemt produktionsniveau. Det betyder, at en inputfaktor (f.eks. arbejdskraft) efter et bestemt niveau vil resultere i mindre og mindre ekstra output, hvilket igen resulterer i, at det bliver dyrere for udbydere at producere en større mængde.

Det betyder, at udbudskurven på kort sigt er voksende, fordi virksomheder vil kræve en højere pris for at producere en enhed yderligere. På lang sigt gør dette sig dog ikke på samme måde gældende, fordi det antages, at virksomheder her kan skalere deres produktion m.m. og derfor ikke nødvendigvis har aftagende MC.

1.88 Konstant skalaafkast betyder, at en fordobling af alle inputs giver en fordobling af output.

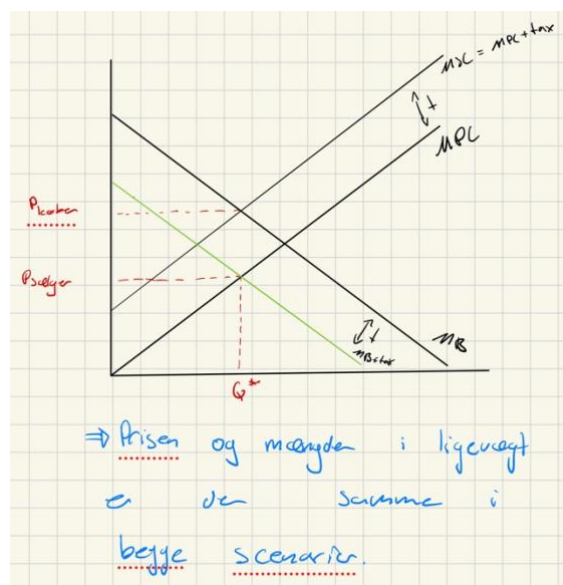
Korrekt. Definitionen af konstant skalaafkast er netop, at en ændring i input fører til den samme ændring i output. Altså; en fordobling af input, fører til en fordobling af output.

1.89 Stordriftsfordele (stigende skalaafkast) implicerer, at LRAC-kurven er stigende.

Falsk. Stordriftsfordele (stigende skalaafkast) beskriver, at virksomheder ved et større produktionsniveau kan opnå økonomiske besparelser (economies of scale), idet ressourcerne her anvendes mest produktivt. F.eks. vil en virksomhed ikke skulle købe fordoble andet af lagerhaller, hvis produktionen fordobles. Det medfører, at LRAC-kurven er faldende, og ikke stigende, hvorfor udsagnet er falsk. På sigt vil der dog også indtræde diseconomies of scale, hvorfor LRAC-kurven efter et vist niveau vil være stigende igen. Det ændrer dog ikke på, at stordriftsfordele implicerer, at LRAC-kurven er stigende, hvorfor udsagnet er falsk.

1.90 Hvis staten ønsker at internalisere en negativ eksternalitet ved indførelse af en afgift på køb eller salg af en vare, er det afgørende, at afgiften pålægges den side af markedet, der skaber eksternaliteten.

Falsk. Hvis staten ønsker at internalisere en negativ eksternalitet ved afgifter på køb og salg, har det til formål at ændre personers adfærd og dermed, alt andet lige, reducere den handlede mængde i ligevægt. For at opnå dette, er det ikke afgørende, hvorvidt afgiften pålægges den side af markedet, der skaber eksternaliteten. Dette gælder, da afgiften har nøjagtig den samme effekt på ligevægten, uanset hvem der formelt pålægges at skulle betale den. Mere generelt gælder det således, at skatteincidensen afhænger af elasticiteterne på hhv. udbud og efterspørgsel, og ikke af, hvem, der formelt pålægges skatten. Her gælder, at jo mere elastisk en side af markedet er, jo mindre af skatten skal den del betale (skatteincidens). Det er illustreret nedenfor. Her er der pålagt den samme skat på både efterspørgsel og udbud, hvilket resulterer i nøjagtige samme ligevægt.

I praksis vil man dog ofte forsøge af mere komplekse hensyn forsøge at lægge afgiften så tæt på den del af markedet, der skaber eksternaliteten.

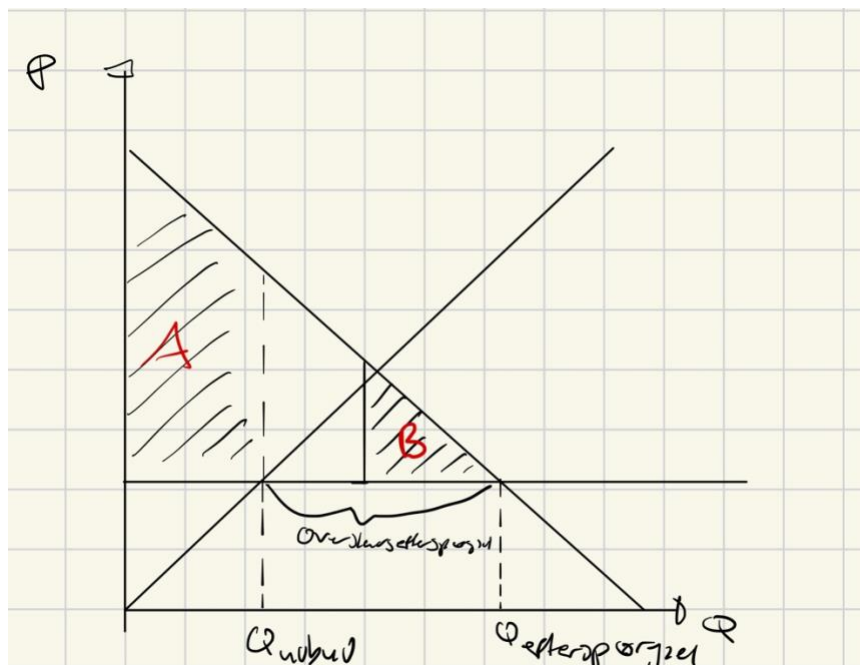
1.91 På et marked med fuldkommen konkurrence, herunder fri indtræden og udtræden, vil der på langt sigt være en tendens til, at virksomhederne ikke tjener nogen profit (når alle omkostningselementer opgøres ved den fulde alternativomkostning).

Sandt. Af definitionen på et marked med fuldkommen konkurrence følger, at der på lang sigt er fri entry og exit på markedet, samtidig med, at alle virksomheder producerer det samme gode. Hvis der således er positiv økonomisk profit på markedet, dvs. $P > MC$, vil der i princippet komme uendelig stor sælgertilstrømning til markedet, mens der gælder, at produktionen vil være 0, hvis $P < MC$, da der her er tab forbundet med at være på markedet og der netop er fri entry og exit. Heraf følger, at ny virksomheder vil

tiltræde markedet, indtil $P = MC$, hvor alle virksomheder netop sælger til deres marginale omkostninger og således ikke tjener nogen økonomisk profit.

1.92 Ved et bindende og overholdt prisloft vil den mængde varer, udbydere leverer til markedet, gå til de forbrugere, der har de højeste marginale betalingsvilligheder.

Falsk. Ved et bindende og overholdt prisloft, vil der opstå overskudsefterspørgsel, fordi der er flere forbrugere, der vil købe godet til den fastsatte pris, end der er sælgere, der vil sælge til den pris. Dette er vist nedenfor. Der er i den forbindelse ingen mekanisme, der sikrer, at de forbrugere med den højeste betalingsvillighed (A) er dem, der får varen, og det kan således ligeledes være dem med den laveste (B) eller en blanding af de to. Det kan i særlige tilfælde gælde, at de forbrugere med de højeste marginale betalingsvilligheder fortsat får varen, men det gælder ikke generelt, hvorfor udsagnet er falsk.

1.93 For at sikre overholdelse af bindene prisgulv, kan interventionskøb være af afgørende betydning

Sandt. Hvis der indføres en bindende prisgulv vil det medføre, at de er sælgere, der har et incitament til at sælge varen til under prisgulvets fastsatte pris (da $P > MC$), mens der ligeledes vil være sælgere, der vil være villige til at betale en pris under prisgulvet, men højere end sælgernes MC. Derfor vil der være et stort pres på prisgulvet, og dens overholdelse vil være svær at sikre. For at fjerne dette incitament fra sælgere kan interventionsopkøb til f.eks. prisgulvets pris være af afgørende betydning, da sælgerne nu kan sælge deres enheder her, og ikke længere har incitament til at gennemføre sorte handler. I EU er interventionsopkøb blevet foretaget i mange år.

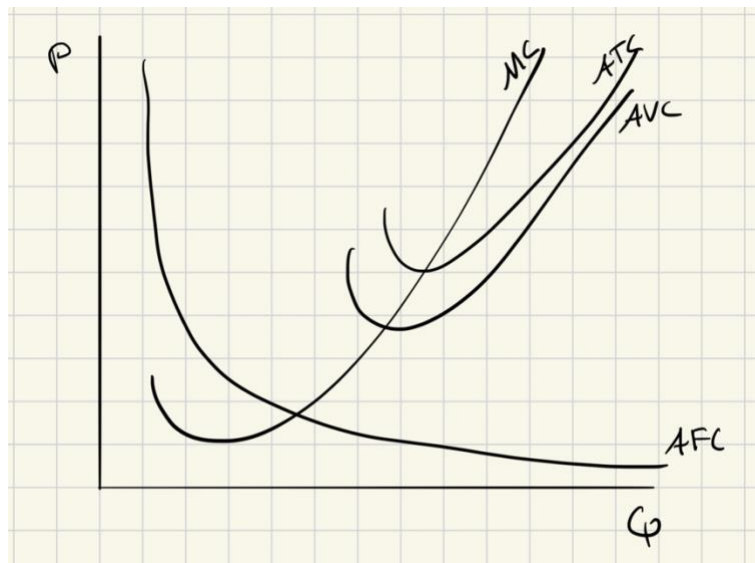
1.94 For et Giffengode er indkomstelasticiteten i forbrugerens efterspørgsel negativ.

Sandt, efterspørgslens indkomstelasticitet angiver, approksimativt, hvor meget den efterspurgte mængde ændrer sig, målt i procent, som følge af at forbrugerens indkomst er steget med 1%. En negativ indkomstelasticitet beskriver således et scenarie, hvor den efterspurgte mængde falder, når forbrugerens indkomst stiger.

Dette gælder for inferiøre varer, og da et Giffengode netop er et inferiørt gode, er udsagnet sandt.

1.95 ATC-kurven skærer op igennem minimumspunktet for MC-kurven.

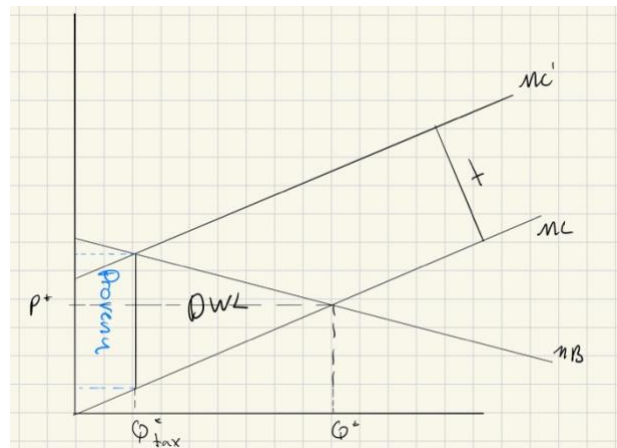
Falsk, det modsatte gælder. Når der er U-formede gennemsnits (ATC)- og grænseomkostningskurver (MC), vil MC kurven passere op igennem ATC kurvens minima og ikke omvendt (som anført i opgaven). Dette er eksemplificeret nedenfor og skyldes grundlæggende sammenhængen mellem marginale og gennemsnit. Da vil gennemsnittet falde, når de marginale tilvækster er mindre end gennemsnittet (til venstre for skæringen), mens gennemsnittet vil stige, når de marginale tilvækster er større end gennemsnittet (til højre for skæringen). Udsagnet er derfor falsk.

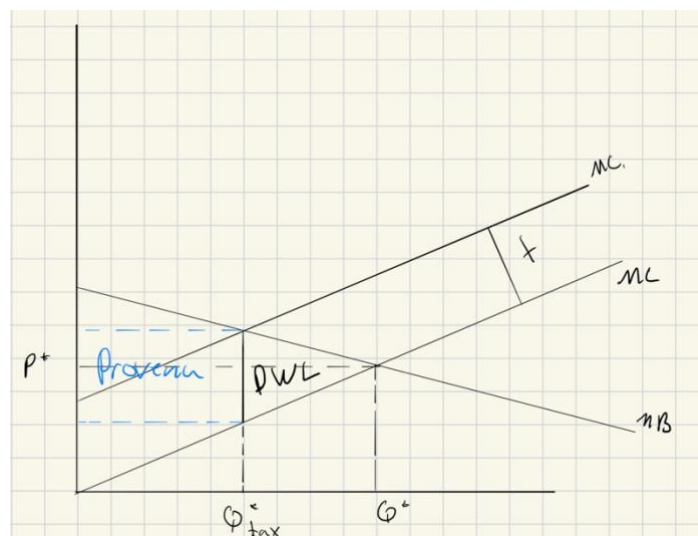
1.96 For en afgift (skat) på en vare gælder generelt, at jo større skattens provenu er, jo større er dødvægtstabet forbundet med skatten.

Falsk. Dødvægtstabet referer til et aktivitetsfald (i forhold til ligevægten i FKK) en given afgift giver anledning med, og således skaber et velfærdstab.

Hvis skattesatsen på et marked allerede er tilpas høj, og dermed har drevet stort set al aktivitet ud af markedet, vil provenuet være ganske lavt og dødvægtstabet ganske højt. Det er illustreret nedenfor:

I dette tilfælde vil man kunne opnå et større provenu med et mindre dødvægtstab, hvilket er eksemplificeret forneden:

Mere generelt gælder det jf. Laffer kurven, at et givent provenu (undtaget det maksimerende) kan fremkomme ved to forskellige skattesatser, med hhv. et lavt og højt dødvægtstab. Dertil kommer, at figuren viser, at det højest opnåelige provenu ikke fremkommer ved den højeste skattesats (og dermed den højeste DWL), idet alt aktiviteten her er presset ud af markedet. Laffer kurven er gengivet nedenfor og understreger yderligere, at udsagnet er falsk.

